

vergadering **C48 – CUL7**  
zittingsjaar 2012-2013

## Handelingen

### **Commissievergadering**

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 4 december 2012

## INHOUD

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Vraag om uitleg van de heer Bart Tommelein tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de financiële situatie bij de VRT<br>- 272 (2012-2013)                               |    |
| Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het zoeken naar bijkomende efficiëntiemaatregelen bij de VRT<br>- 320 (2012-2013) |    |
| Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het nieuwe efficiëntietraject van de VRT<br>- 322 (2012-2013)                     |    |
| Vraag om uitleg van de heer Wim Wienen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de nieuwe besparingsronde bij de VRT<br>- 331 (2012-2013)                                |    |
| Vraag om uitleg van de heer Veli Yüksel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de besparingen bij de openbare omroep VRT<br>- 346 (2012-2013)                          | 3  |
| Vraag om uitleg van de heer Johan Verstreken tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de nieuwe campagne van Music For Life<br>- 297 (2012-2013)                         | 23 |
| Vraag om uitleg van de heer Bart Tommelein tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de procedure voor het nieuwe VRT-gebouw<br>- 360 (2012-2013)                         | 25 |
| ■                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |    |

**Voorzitter: de heer Philippe De Coene**

**Vraag om uitleg van de heer Bart Tommelein tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de financiële situatie bij de VRT**  
- 272 (2012-2013)

**Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het zoeken naar bijkomende efficiëntiemaatregelen bij de VRT**  
- 320 (2012-2013)

**Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het nieuwe efficiëntietraject van de VRT**  
- 322 (2012-2013)

**Vraag om uitleg van de heer Wim Wienen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de nieuwe besparingsronde bij de VRT**  
- 331 (2012-2013)

**Vraag om uitleg van de heer Veli Yüksel tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de besparingen bij de openbare omroep VRT**  
- 346 (2012-2013)

**De voorzitter:** De heer Tommelein heeft het woord.

**De heer Bart Tommelein:** Minister, drie weken geleden hebben we in deze commissie de begroting en de beleidsbrief Media besproken. Een grote hap uit het mediabudget wordt altijd exclusief voorbehouden voor onze openbare omroep. Daarom willen we hieraan uiteraard altijd extra aandacht besteden.

De begroting 2013 voorziet voor de VRT in een basisdotatie van 289,6 miljoen euro. Dat is zonder meer een pak geld. Als we dit vergelijken met de voorgaande jaren, kunnen we vaststellen dat er toch ergens een zekere besparing moest worden doorgevoerd. De besparingen bij de Vlaamse overheid liggen hier aan de basis van. Het lijkt ons vandaag zeer logisch dat ook de VRT als openbare omroep bij deze besparingen betrokken wordt. Alleen is er ondertussen toch wel een en ander erg onduidelijk geworden. Minister, ik hoop dat u vandaag verheldering kunt brengen in de situatie.

De VRT-dotatie is gebaseerd op die van 2012. Daarbij wordt ervoor gekozen om het aandeel van de werkmiddelen, ongeveer 58 procent van het totaal, niet te indexeren. Er wordt slechts een kleine stijging voorzien van amper 112.000 euro, ten gevolge van loonindexeringen van 2012. Wat de eventuele indexsprongen in 2013 zullen betekenen, kunnen we nu nog niet inschatten. Dat is voor de begrotingscontroles. Toch krijgt de VRT volgend jaar 2,8 miljoen euro minder middelen van de overheid. Dit is het gevolg van het feit dat dit jaar geen geld moet worden betaald in het kader van de knipperlichtprocedure. Dat is een positief gegeven, maar een echte besparing kunnen we dit niet noemen, aangezien we nu mogen veronderstellen dat er wel degelijk voldoende geld verworven werd via de commerciële weg. Dit is dus vooral een besparing voor de Vlaamse Regering en de Vlaamse overheid, niet voor de VRT als dusdanig.

Wanneer we de VRT-begroting onder de loep nemen voor 2013, zien we dat het totaal aan ontvangsten en uitgaven, uiteraard met de overgeboekte overschotten, 528,2 miljoen euro

bedraagt, zoals verwacht 2,8 miljoen minder dan het voorgaande jaar. De eigen inkomsten, voornamelijk uit de commerciële communicatie, ruilcontracten, boodschappen van algemeen nut en merchandising, stijgen volgens het document lichtjes ten opzichte van vorig jaar, net als de inkomsten uit distributiecontracten, waar vooral de buitenlandse contracten meer zouden opbrengen.

Minister, ik vind het belangrijk dit alles te vermelden in het licht van het persbericht dat de VRT onlangs verspreidde en dat het voorwerp van deze vraag is geworden. Ik kom daar zo dadelijk op terug.

Er wordt dus een lichte stijging van de eigen inkomsten verwacht. Maar ook de uitgavenzijde is interessant. We zien er de personeelskosten met 2,2 miljoen euro toenemen en de werkingskosten met amper 0,9 miljoen euro. Alles onder controle, zouden we kunnen denken. Dat de voorziene dotatie ondertussen 10 miljoen euro onder het in de beheers-overeenkomst beloofde bedrag lag, wisten we eveneens.

En toen, minister, was daar plots het bericht in een krant op 16 november 2012 waarin stond dat de VRT 4,2 miljoen euro zou moeten besparen in 2013. Met als mogelijke oplossing om de lonen niet vanaf januari te indexeren, maar vijf maanden te wachten. In dat bericht haalden de vakbonden bovendien hard uit naar de directie, die volgens hen niet wou onderhandelen over het besparingsplan. En het was voor hen geen optie om aan het personeel te raken, dat was duidelijk. Erg creatief in hun kritiek zijn de vakbonden nooit, dat weten we. We kregen dus een nieuw besparingscijfer, maar ik mocht u daarover, tot mijn grote verontwaardiging, geen vragen stellen. Gelukkig heeft de VRT dan zelf een persbericht de wereld ingestuurd. We leven in een omgekeerde wereld: een volksvertegenwoordiger mag geen vragen stellen wanneer hij iets opmerkt. Maar als de VRT als openbare omroep zelf perscommuniqués verstuurt en communiceert, dan mogen we wel vragen stellen. In welk land leven wij?

Gelukkig heeft de VRT dus zelf een persbericht de wereld ingestuurd, anders kon ik mijn werk niet doen. Daarin gaf de VRT aan de volgende jaren serieus te zullen besparen: 7,8 miljoen euro volgend jaar, 10,6 miljoen euro in 2014 en 13,8 miljoen euro in 2015. De besparing zal onder meer doorgevoerd worden door gedurende drie jaar ongeveer 120 voltijdse betrekkingen te schrappen: 40 per jaar, weliswaar zonder naakte ontslagen. Daardoor krijg ik gelukkig toch de kans om samen met mijn collega's vragen te stellen. Het is logisch dat het een hele rist vragen is, want momenteel is het onduidelijkheid troef.

Minister, was deze besparing dan al in rekening gebracht bij de VRT-begroting die we hebben gekregen of niet? Dat weten we niet. Want de communicatie is helemaal consequent. In haar persbericht haalt de VRT aan dat er serieus moet worden geknipt, enerzijds door besparingen bij de Vlaamse overheid maar anderzijds ook door de crisis bij de reclame-inkomsten. Betekent dit dan dat er toch geen stijging van de eigen inkomsten is? Hoe zit dat juist? In hoeverre klopt de informatie die u ons tijdens de begrotingsbesprekingen hebt meegedeeld? In die communicatie werd over een lichte stijging gesproken.

De VRT kiest ervoor te besparen op personeel. Ik begrijp die keuze van de directie tot op zekere hoogte, zeker als er naakte ontslagen moeten worden vermeden. Met meer dan 2300 voltijdse betrekkingen is en blijft de VRT vandaag nog steeds een bedrijf met bijzonder veel personeel. Als we over drie jaar eindigen op ongeveer 2200 personeelsleden, dan zal dat nog geen groot probleem zijn. Dat is dan waarschijnlijk nog meer dan het driedubbele van haar grootste concurrent.

Maar de keuze om op personeel te besparen is toch opvallend. Want dat verraadt voor een deel dat er tijdens deze legislatuur wel erg verkeerde keuzes zijn gemaakt, onder meer door u en uw regering, bij de opmaak van de beheersovereenkomst. U hebt de VRT een budget beloofd, waarmee ze onder meer een derde net moest en zou financieren. Een duidelijke kostprijs daarvan hebben we tot op heden nog steeds niet gekregen. De dag dat het jaarverslag 2012 wordt bekendgemaakt, komt met rasse schreden dichtbij en ik hoop dat we

dan eindelijk deftige informatie zullen krijgen. Maar dat het derde net veel geld moet kosten, staat buiten kijf. Anders kunnen we ons grote vragen stellen over de kostprijs die De Vijver heeft betaald voor de commerciële zenders.

Minister, u en uw regering jagen de VRT dus eerst op extra kosten, zetten daar een budget tegenover, maar stellen dan plotseling vast wat iedereen al vier jaar weet, namelijk dat het economisch barre tijden zijn en er dus moet worden bespaard. Dus beslist u dan maar om één jaar na de afspraken met de VRT – amper één jaar – uw dotatie met 10 miljoen euro te verminderen. Maar de installatie van een totaal overbodig kanaal is er wel gekomen. Dan mogen we toch niet verwonderd zijn dat er 120 mensen weg moeten.

Minister, ik weet dat u de VRT niet zult aansporen om het derde net opnieuw te schrappen. Het zou nochtans moedig zijn en het zou u sieren, maar u weet dat u zich dan compleet belachelijk maakt. Daarom hebben we u ook nauwelijks gehoord toen het extra besparingsplan op de proppen kwam. Het was opvallend stil aan de overkant. Een grondige evaluatie van dat derde net komt er waarschijnlijk pas tijdens de volgende legislatuur, als u er misschien niet meer bent. Misschien zult u er zich dan geen zorgen meer over hoeven te maken.

Maar goed, de realiteit is wat ze is: het derde net blijft helaas bestaan en er moet worden bespaard. De VRT moet dit dus tot een goed einde brengen, want boven alles zijn mijn fractie en ik voorstander van een gezonde openbare omroep, die haar kosten in overeenstemming brengt met haar inkomsten. Daarom vind ik het positief dat de VRT directe maatregelen durft te nemen, waarvoor mijn waardering.

Toch zou ik graag een antwoord en verduidelijking krijgen bij een aantal zaken, zeker over de cijfers die we enkele weken geleden tijdens de begrotingsbespreking kregen. Zo had ik bijvoorbeeld ook graag geweten of het cijfer met betrekking tot de personeelskosten al rekening houdt met een besparing van veertig mensen of niet. Ik denk het niet, maar het is interessant de impact daarvan te kunnen inschatten.

Minister, kunt u duidelijkheid brengen in de besparingsopdracht die de VRT in 2013 en de volgende jaren zal moeten uitvoeren? Over hoeveel geld gaat het en hoe zal dit worden verdeeld tussen personeelskosten, werkingsmiddelen en/of investeringen? Blijft de VRT uit het rood en voorziet ze in een budgettaire break-even tijdens de volgende jaren? Welke concrete besparingsmaatregelen zullen in 2013 worden genomen? Gaat het enkel om efficiëntiemaatregelen of wordt er ook op het aanbod bespaard? Hoe reageert de VRT-directie op de uitlatingen van de vakbondsvertegenwoordigers dat ze zou weigeren om te onderhandelen?

**De voorzitter:** De heer Verstrepen heeft het woord.

**De heer Jurgen Verstrepen:** Ik deel de kritiek van de heer Tommelein op veel vlakken, net zoals in de eerste vraag om uitleg die ik had ingediend over de besparingen bij de VRT. Die werd eerst onontvankelijk verklaard, later werd dat herroepen. Dan komt er een persbericht van de VRT, waarna ik een nieuwe vraag om uitleg heb ingediend, waarop de reactie kwam dat ik al een vraag om uitleg had ingediend die onontvankelijk werd verklaard. Je zou er een punthoofd van krijgen als je een vraag om uitleg durft te stellen over een overheidsbedrijf dat wordt gefinancierd met Vlaams belastinggeld. Het zegt iets over de transparantie en over hoe hier wordt gewerkt.

Ik begrijp het helemaal niet meer. Ik probeer een rode lijn te ontdekken in het verhaal van de VRT. De strategie van de VRT en van u, minister, is zeer onduidelijk. Ik vermoed dat ik straks niet helderder naar buiten zal stappen uit deze commissie. Als je de lijnen op een kaart zet, dan zie je: eerst besparen, dan meer middelen, dan extra geld voor een overbodig derde net, dan tot de conclusie komen dat de rekeningen niet kloppen, dan een verkeerde marktschatting, dan nieuwe besparingen in combinatie met efficiëntie en nu eventueel personeel buitenzetten en dan toch het derde net behouden terwijl het niet scoort. U moet me de logica hiervan zo dadelijk eens uitleggen.

De VRT moet op zoek gaan naar bijkomende efficiëntiemaatregelen. De beschikbare middelen uit de dotatie en uit reclame-inkomsten zullen de volgende jaren niet meer volstaan. Val ik van mijn stoel als ik dat hoor en lees in een persbericht van de openbare omroep? Neen. Het is nooit anders geweest. Het is traditie dat de openbare omroep 1 euro krijgt en er 5 uitgeeft, zo is het altijd al geweest, ook in de vorige legislatuur, in de legislaturen daarvoor, en daarvoor en daarvoor. Tussendoor was er nog een fijn moment dat de heren Tony Mary en Van Hecke nogal wat geld hadden gecreëerd en daar grote sier mee maakten, maar dat is een andere discussie, daar kunt u niet aan doen.

De realiteit is: je zit in een economische realiteit en je zit in een mediasector. De vorige jaren werd er al fors bezuinigd. Wij zijn altijd al voorstander geweest van bezuinigingen bij de openbare omroep in een vorm van efficiëntie. Tussen 2007 en 2011 namen zo'n 300 van de toen zowat 2600 personeelsleden gedwongen afscheid van de VRT. Op het einde van de vorige beheersovereenkomst in 2011 werd voor het eerst sinds jaren opnieuw een begroting in evenwicht bereikt. Dat kon enkel na een bijzonder drastische ingreep in alle takken van de VRT. Zo lagen de kosten van televisie vorig jaar 27,1 miljoen euro lager dan in 2010. In sommige uitzendslots werden eigen producties vervangen door buitenlandse reeksen. Er werd ook goedkoper geproduceerd. Dat is een wederkerend verhaal. U vindt dat terug in de notulen van deze commissie: het kon telkens niet, maar toch kon men telkens besparen. Dan blijf je met het gevoel zitten dat men eigenlijk al decennialang veel te duur heeft gewerkt, want telkens weer kon men schrappen.

Bovendien merkten we de besparingen niet in de kijk- en luistercijfers. Dit verhaal kan dus nog wel eens interessant worden.

Er werd geschrapt in entertainment en dure fictiereeksen. De radionetten bezuinigden voor 2 miljoen euro door onder andere enkele dure programma's te schrappen. Internet en mobiele toepassingen moesten het vorig jaar met 0,7 miljoen euro minder doen dan in 2010.

Met de nieuwe beheersovereenkomst 2012-2016, minister, leek een einde gekomen aan jaren van bezuinigingen. Ik hoorde hier hallelujakreten en euforie, maar ondanks politieke tegenwind duwden de VRT en uzelf het omstreden derde net erdoor. En dat derde net blijft ons achtervolgen. Nog voor de eigenlijke start van de beheersovereenkomst moet de VRT-top alweer ingrijpen en bezuinigen.

Ik wil even teruggrijpen naar het verslag van de gedachtewisseling over het besparingsplan van de VRT. Ik verwees toen naar de steeds terugkerende opmerking dat de inkomsten tegenvielen en vroeg hoe het kon dat een zo uitgebreid en gespecialiseerd management van de openbare omroep er niet in slaagt proactief de minderinkomsten uit reclamegelden uit de markt correct in te schatten en op te volgen. Ook nu horen we die minderinkomsten weer als een van de argumenten.

Andere mediabedrijven in de privésector kunnen blijkbaar wel wat de openbare omroep met al zijn middelen en kennis niet kan. De maatregelen bij de VRT komen telkens na de feiten, terwijl dat in de privésector proactief wordt aangepakt. Dat is nu eenmaal zo: als je met je eigen centen werkt, ga je er zuinig mee om; als het geld toch van de belastingbetaler komt, ga je er minder zuinig mee om. Ik vraag me af of dat de bedrijfscultuur van de VRT is en of de openbare omroep daar ooit vanaf raakt.

De vakbonden zijn natuurlijk niet te spreken over de plannen en over de manier van communiceren – hoewel ze in hetzelfde bedje ziek zijn. “De directie hanteert een zeer vreemde definitie van sociaal overleg”, zegt Luc Vandenhoeck van het ACOD. “Ze stellen ons donderdag een plan van honderd bladzijden voor, en de volgende dag presenteren ze het aan de buitenwereld alsof het in kannen en kruiken is.”

Maar ook inhoudelijk hebben ze weinig begrip: “Wat van de Vlaamse Regering komt, daar kan je niet onderuit. Maar dat valt perfect op te vangen. De directie wil echter meer middelen vrijmaken voor aanbod, en dus moeten er mensen afvloeien. Met het vrijgekomen geld

kunnen ze dan buitenshuis programma's laten maken. Terwijl het veel logischer is om met minder middelen minder aan te bieden." Zelfs de vakbonden bevestigen mijn stelling dat ze met minder middelen hetzelfde kunnen aanbieden. Wie zou daar tegenin gaan?

Ook in Nederland kampt de openbare omroep met besparingen, minister. De door bezuinigingen getroffen Nederlandse publieke omroep heeft een andere, heel eenvoudige stelling, die men aan de Reijnders nog niet heeft uitgevonden: men wil het aanbod aan kwaliteitsprogramma's in stand houden, en dat zal ten koste gaan van amusement. Dat krijgen ze bij de openbare omroep nooit over de lippen. Er wordt in Nederland – toch een even klein mediagidsland – ook aan gedacht om het aantal netten terug te brengen van drie naar twee.

De kostprijs van het derde VRT-kanaal: ik kan er niet omheen. 7 miljoen euro werd vrijgemaakt voor nieuwe initiatieven, waarvan 4 miljoen euro voor het derde kanaal. Het verbaast mij dat het over de kostprijs gaat. Ik heb daar in de commissie verschillende vragen over gesteld. Een eerste keer was bij het begin van het zomerreces, toen de Vlaamse Regering de beheersovereenkomst had goedgekeurd en daarover een bijeenkomst van de commissie plaatsvond. Ik heb toen gezegd dat het nieuwe aanbod, bestaande uit onder meer het derde kanaal, wordt begroot op 6,4 miljoen euro. Dat cijfer heeft de heer Decaluwe in november, tijdens de bespreking van de beleidsnota en de beleidsbrief, al voorgelegd. Er was toen 4,14 miljoen euro opzijgezet.

Het net kost 4 miljoen euro per jaar. Het bracht weinig uitzendingen, en die haalden dan ook erg lage kijkcijfers. Het zou trouwens veel interessanter zijn geweest om dat kanaal op het internet te zetten. Met dezelfde kostprijs heb je daar hetzelfde bereik.

Ik citeer even Leo Hellemans: "Volgens de beheersovereenkomst mogen we wat experimenteren op dat kanaal. We worden niet afgerekend op kijkcijfers." Hoe leg je in deze slechte financiële tijden aan een belastingbetaler en aan vakbonden uit dat je maar wat experimenteert met een geldverslindend derde kanaal? Nu blijkt dat ze moeten bezuinigen bij de VRT, kunnen ze nog steeds experimenteren met belastinggeld, zonder dat ze rekening moeten houden met kijkcijfers.

Als men dan toch maar wat experimenteert, stel ik aan de VRT voor om binnenkort een ontslagronde te filmen en uit te zenden op het derde kanaal. Dat zal pas kijkcijfers halen. Je zou er ook de mensen mee troosten die moeten gaan, terwijl ze weten dat er aan de andere kant met geld geëxperimenteerd wordt op het derde kanaal, en dat daar geen besparingen worden doorgevoerd.

Minister, het leek dat de magere jaren voorbij waren na heel wat besparingsinspanningen. Een derde zender leek daarom wel leuk. Ik weet niet wat u daarvoor teruggekregen hebt of zult krijgen. Het was leuk, maar we moeten vaststellen dat het niet opbrengt, dat het faalt en geld kost. In deze tijden is het overbodig. Nu blijkt dat men zich miskeken heeft op zowel de reclame-inkomsten als de dotatie en moet men gaan snijden waar het mogelijk pijn gaat doen. Men heeft de verkeerde beslissing genomen in tijden van besparingen. In plaats van zich meer te focussen op de kern van de openbare omroep kiest men voor uitbreiding. We zijn niet tegen besparingen bij de VRT, maar die moeten gepaard gaan met een beleid dat terugkeert naar de kerntaken van een openbare omroep en niet expansiegericht zijn. Kijk naar Nederland: het derde net zal daar waarschijnlijk verdwijnen in de besparingsronde.

Ik begrijp u niet. Aan de ene kant geeft u meer middelen en opdrachten aan die openbare omroep zoals diversiteit en een derde zender. Maar aan de andere kant maakt u het de VRT moeilijk. Het is een beetje een liefde-haatverhouding. Het doet me denken aan een soort zelfdestructief beleid. Men zegt dat ik tegen de VRT ben, maar dat klopt niet. Als u zo verder doet, moet ik naar u wijzen en moet ik denken dat u een zeer verdachte agenda hebt.

Er is iets wat me nog meer zorgen baart. Ik neem aan dat u tijdens de begrotingsopmaak met uw collega's uw kind, de openbare omroep met al zijn nieuwe opdrachten, hebt verdedigd. U moet toch sinds de vorige beheersovereenkomst op de hoogte zijn geweest van de

aankomende besparingen. Ofwel doet u maar wat en weten wij niet wat er gebeurt. Misschien moeten we elke verklaring retroactief gaan bekijken om te zien waar het niet klopt. Dat lijkt me interessant.

Ofwel houden ze u voor de gek, ofwel houden ze ons voor de gek. Ik vermoed dat laatste. Dat betekent dat de VRT weinig strategie heeft. Elk cijfer kan met een vraagteken worden aangevuld. Ook nu. Wat is de juiste informatie? Telkens weer moeten we na de feiten vaststellen dat er iets gebeurd is en dan blijkt heel het verhaal plotseling niet te kloppen.

Minister, wat vindt u van de communicatie rond het persbericht? Daar heb ik nog niet veel over gehoord of gelezen.

Hebt u al vernomen hoe de VRT denkt jaarlijks met veertig medewerkers minder te werken? Van welke afdelingen zouden deze mensen komen?

Wat verstaat de VRT onder gerichte efficiëntieoefeningen? Wat betekent dit concreet?

Wat vindt u van de verwijten van de Algemene Centrale der Openbare Diensten (ACOD) en het Vrij Syndicaat van het Openbaar Ambt (VSOA) aan het adres van de VRT-directie en aan u?

Hebt u al kennis genomen van de verschillende mogelijkheden die de VRT aan het oplijsten was om 3 miljoen euro werkmiddelen te besparen?

Hoeveel euro trekt de VRT uit voor het derde net OP 12 in 2013? Dat lijkt me zeer interessant in het licht van deze gebeurtenis.

**De voorzitter:** De heer Vandaele heeft het woord.

**De heer Wilfried Vandaele:** Minister, we vernemen dat de VRT de volgende jaren de broeksriem opnieuw zal aanhalen en een nieuw efficiëntietraject zal rijden. De VRT communiceert hierover onder meer als volgt: “De VRT moet op zoek gaan naar bijkomende efficiëntiemaatregelen. De beschikbare middelen uit de dotatie en uit reclame-inkomsten zullen de volgende jaren niet meer volstaan. Een en ander werd uitgewerkt in een meerjarenplan dat door de Raad van Bestuur werd goedgekeurd, en gisteren aan de vakbonden werd toegelicht. Alle Vlaamse overheidsinstellingen moeten besparen, ook de VRT. (...) Volgens het opgestelde meerjarenplan moet een efficiëntie van 7,8 miljoen euro gerealiseerd worden, het jaar nadien 10,6 miljoen euro en in 2015 13,8 miljoen euro.”

Intussen raakte ook bekend dat de Vlaamse Regering een akkoord heeft bereikt met de vakbonden over een besparing van 100 miljoen euro op het overheidspersoneel. Uit de berichtgeving daarover blijkt onder meer het volgende. “Daarnaast worden de dotaties van De Lijn en de VRT in 2013 verminderd.”

In beide communicaties wordt ook gesproken over het afvloeien van 120 VTE's bij de VRT in een periode van drie jaar, en dit zonder naakte ontslagen. Als we dit koppelen, vallen een aantal zaken toch op. Om te beginnen spreekt de VRT over meer dan alleen een vermindering van de dotatie als reden voor een terugvallen van de inkomsten. Ook de inkomsten uit reclame dreigen te dalen. Meer details daarover zijn echter niet te vinden in de krantenartikels. Het akkoord tussen de Vlaamse Regering en de vakbonden gaat over de periode 2013-2014. Het efficiëntietraject van de VRT spreekt ook over 2015. Dat doet mij vermoeden dat het probleem inderdaad vooral rijst door het terugvallen van reclame-inkomsten.

Kunt u de precieze redenen duiden voor het nieuwe efficiëntietraject van de VRT? In hoeverre is dit het gevolg van een vermindering van de dotatie? Welke andere redenen spelen nog een rol?

Kunt u aangeven waar de VRT precies verwacht dat de reclame-inkomsten zullen dalen? Over welke bedragen spreken we dan?

Moeten we vrezen dat de VRT opnieuw een beroep zal doen op de compensatieprocedure? Dat lijkt wel om de hoek te komen loeren.

Welke extra maatregelen zal de VRT nemen om de efficiëntie te verhogen? Rekent men enkel op de besparingen door het wegvallen van personeel, of ziet men nog andere mogelijke efficiëntiewinsten?

**De voorzitter:** De heer Wienen heeft het woord.

**De heer Wim Wienen:** Voorzitter, als we alles zo'n beetje bekijken, zouden we kunnen concluderen dat de VRT de leuze van de familie Gruuthuse uit Brugge heeft overgenomen: 'plus est en vous'. Toen uw voorganger een beheersovereenkomst wou afsluiten met de VRT zei de toenmalige CEO dat er veel te weinig geld was, dat de minister de VRT te gronde zou richten. Dan kwam er een nieuwe CEO – u welbekend, want zijn scalp bengelt nog altijd aan uw riem – die enige efficiëntiemaatregelen doorvoerde. Hij vond dat hij het maximum aan besparingen binnen de VRT deed, anders zou hij niet alleen het vet wegsnijden maar ook in de spieren snijden.

Intussen zijn we 116 miljoen euro aan besparingen verder, en blijkbaar kan er nog wat af. Volgens het efficiëntietraject van de VRT gaat men 7,8 miljoen euro maatregelen doorvoeren in 2013, 10,6 miljoen euro in 2014 en zelfs 13,8 miljoen euro in 2015. Ik vraag me af hoe dat allemaal mogelijk is zonder dat die VRT te gronde gaat. Ik denk dat er bij de VRT echt nood was aan efficiëntiemaatregelen, bezuinigingen en afslanking.

De VRT stelt dat een en ander te maken heeft niet alleen met de verminderde dotatie maar ook met de lagere reclame-inkomsten. Laat dat net een punt zijn in de begroting die binnen twee weken in de plenaire vergadering zal worden besproken. Er staat namelijk in dat de VRT in 2013 geen aanspraak zal moeten maken op de compensatieprocedure of de knipperlichtregeling wat betreft reclame-inkomsten. Klopt dit nog, minister? Klopt de begroting die voorligt en nog moet worden goedgekeurd op dit punt?

Men gaat besparen op het personeel. Men gaat 120 VTE's niet meer opnemen. Er komen geen naakte ontslagen, dus het zullen mensen zijn die met pensioen gaan en niet meer vervangen worden.

Zijn er geen andere efficiëntiemaatregelen mogelijk binnen de VRT? De omroep heeft Canvas en Ketnet ontdebeld zodat de kinderen meer tijd krijgen om hun programma's ononderbroken te aanschouwen op tv. Dat kan een nobele intentie zijn, maar daar hangt een kostenplaatje aan vast. Men heeft ons altijd voorgespiegeld dat het niet hoger zou zijn dan 4,5 miljoen euro. Minister, is dat werkelijk zo? Er waren heel wat technische aanpassingen nodig. De VRT heeft ook een uitgebreide reclameactie gevoerd om die OP 12, dat derde kanaal, in de markt te zetten en bekend te maken bij het grote publiek. De omroep heeft natuurlijk ook moeten zorgen voor meer programmatie. Die programmatie is trouwens nog steeds onvoldoende om dat derde kanaal te vullen. Men was van plan om in 2013 naar een volwaardige zender te gaan met een volwaardig programma, dus ook na 20 uur een volledig ingevuld programma. Los van de technische kosten voor de zender moet de VRT ook nieuwe programma's maken en dat zal wel wat centen kosten.

Is er al een evaluatie gemaakt van die OP 12? Was dat de moeite? Is dat de moeite? Is dat financieel nog haalbaar? Ik zou echt graag de kostprijs van dat derde kanaal kennen, inclusief de extra programma's die men moet maken, inclusief de reclame-uitgaven om OP 12 in de markt te zetten. Wat me net zo goed interesseert, is de toekomstige kostprijs van dat kanaal. Ik heb gelezen in het persbericht van de VRT dat het geenszins de bedoeling is om de ambities inzake aanbod terug te schroeven. Ik ga er daarom van uit dat de VRT nog altijd streeft naar een volwaardig derde kanaal in 2013. Wat is de begroting voor dat kanaal, ingevuld zoals ik heb geschetst? Zouden we niet beter wat minder luxueus te werk gaan bij die VRT? Zouden we niet beter het Nederlandse voorbeeld volgen in deze moeilijke tijden? Wat is uw mening, minister, over de geplande besparingsacties van de VRT?

**De voorzitter:** De heer Yüksel heeft het woord.

**De heer Veli Yüksel:** Collega's, de VRT moet in de komende jaren weer besparen. Eerder werd al overeengekomen dat de dotatie die is vastgelegd in de nieuwe beheersovereenkomst, wordt verlaagd ten gevolge van de niet-indexering van de werkingskredieten.

Minister, u benadrukte tijdens de begrotingsbesprekingen in de commissie dat de VRT bovendien aan dezelfde generieke en blijvende besparingen is onderworpen als andere Vlaamse overheidsdiensten en dat het de bedoeling moet zijn om de besparingen te realiseren met efficiëntieverbetering. Door het moeilijke economische klimaat, waardoor onder meer de reclame-inkomsten slinken, dringen zich volgens de VRT-directie bijkomende besparingen op. De directie heeft daarom een meerjarenplan opgemaakt waarin een groeipad voor de besparingen wordt geschetst.

In 2013 wordt er 7,8 miljoen euro bespaard, de twee jaren daarop stijgt dit bedrag verder naar 10,6 en 13,8 miljoen euro. De VRT-directie wil deze besparingen realiseren zonder te raken aan het aanbod. Er moet efficiënter worden gewerkt met minder personeel. Dat is een moeilijke oefening en een belangrijke uitdaging. De komende drie jaar wordt het personeelsbestand, dat nu 2330 voltijdse equivalenten telt, daarom met telkens veertig VTE's verminderd. Dit moet volgens de directie haalbaar zijn door natuurlijke afvloeiingen, zonder naakte ontslagen.

Dit meerjarenplan werd vorige week goedgekeurd door de raad van bestuur van de openbare omroep. De vakbonden van de openbare omroep zijn niet opgezet met de plannen, en stellen het besparingsbeleid van de VRT-directie in vraag. De ACOD-man zei in de kranten het volgende: "Wat er van de Vlaamse Regering komt, daar kun je niet onderuit. Maar dat valt perfect op te vangen. De directie wil echter meer middelen vrijmaken voor aanbod, en dus moeten er mensen afvloeien. Met het geld dat vrijkomt, kunnen ze dan buitenshuis programma's laten maken. Terwijl het veel logischer is om met minder middelen minder programma's aan te bieden." Er valt heel wat te zeggen voor deze reactie.

Ook Servaas Le Compte van ACV Cultuur (Algemeen Christelijk Vakverbond) is duidelijk: "De VRT heeft eerder al 10 procent van het personeelsbestand laten afvloeien. Als ze nu opnieuw denken aan 5 procent, wordt het langzamerhand wel zeer zwaar voor de instelling om te blijven zoeken naar besparingen."

Minister, het is de vraag of de geplande afslanking van het personeelsbestand een aantal bepalingen uit de beheersovereenkomst niet in het gedrang brengt. Ik denk bijvoorbeeld aan de ontwikkeling van het derde net. Daarnaast kunnen we ook de vraag stellen of de personeelsvermindering zal leiden tot meer outsourcing.

Hebt u overleg gepleegd met de VRT over dit nieuwe meerjarenplan inclusief het besparingstraject? Overweegt de VRT om bepaalde diensten af te stoten om een inkrimping van het personeelsbestand mogelijk te maken zonder te raken aan het aanbod? Zo ja, aan welke diensten denkt men dan concreet?

Vindt u het strategisch verantwoord om te raken aan het aanbod gezien de toegenomen concurrentie met andere mediaspelers? Ik wil nogmaals opmerken dat hetzelfde aanbod met minder mensen een moeilijke opgave is.

Zal het besparingsplan dat door de VRT-directie wordt voorgesteld gevolgen hebben voor de verdere ontwikkeling van het derde net? Werd over dit meerjarenplan reeds onderhandeld met de vakbonden? Zo neen, waarom heeft de VRT-directie haar plannen nu reeds bekendgemaakt?

**De voorzitter:** De heer Caron heeft het woord.

**De heer Bart Caron:** Voorzitter, collega's, minister, ik zou graag weten hoe de cijfers in het persbericht van de VRT zich verhouden tot het besparingstraject gespreid over drie jaar. Is dat een bijkomende besparing? Of maakt dat er deel van uit?

Ik heb nog een tweede vraag die daar logischerwijze bij aansluit. Maakt het deel uit van die 100 miljoen euro die de Vlaamse overheid op de eigen personeelskosten wil besparen? Of is het een gevolg van andere generieke maatregelen zoals de niet-indexering van werkings-toelagen? Ik vermoed dat het antwoord in mijn vraag zit. Ik zou graag duidelijkheid krijgen.

Ik heb er – vreemd genoeg misschien voor sommigen – geen moeite mee dat ook de mediasector moet besparen als het slecht gaat in de economie en met de overheidsfinanciën. We moeten allemaal een inspanning doen, ook de sectoren die het soms moeilijker hebben. Desalniettemin rijst de vraag of we niet aan een soort kritisch plafond gekomen zijn. Hoe ver kunnen we het elastiek oprekken? Wanneer breekt hij?

Ik zal niet over het derde kanaal beginnen. Ik heb straks een vraag om uitleg over de profilering van de netten die met dezelfde thematiek te maken heeft. Is het dan nog haalbaar om dat derde net volwaardig uit te bouwen met die middelen? Wil de VRT dat nog? De collega's hebben ook al zulke vragen gesteld.

Heeft de VRT in het kader van dat meerjarentraject wat betreft het eigen personeelsbeleid een plan uitgetekend met de personeelsbezetting van het huis? Het lijkt mij logisch dat men zoiets doet. Maar bestaat er zo'n document? Of wordt het telkens jaarlijks aangepast door de raad van bestuur? Maakte het feit dat er nu veertig mensen per jaar moeten verdwijnen daar deel van uit of niet?

Minister, meent u dat er nog extra besparingen mogelijk zijn? Als de financiële situatie van de overheid zo kritisch en moeilijk blijft, hoe kan dat blijven duren? Minister, ik weet dat dit een suggestieve vraag of een opinievraag is. Maar vindt u niet dat er in de structuur van het huis moet worden ingegrepen, bijvoorbeeld door het aantal zenders of opdrachten te verminderen, of moet er een aanpassing komen van de beheersovereenkomst? Nopen deze opeenvolgende besparingen niet tot fundamenteelere keuzes op het vlak van personeelsbeleid, opdrachten, missie en beheersovereenkomst?

**De voorzitter:** Minister Lieten heeft het woord.

**Minister Ingrid Lieten:** Collega's, ik zal proberen alle vragen te beantwoorden, maar ik wil eerst iets duidelijk stellen, want ik heb het gevoel dat er wat verwarring bestaat over de cijfers en de oorzaken van de cijfers.

De VRT moet, net als alle andere agentschappen en overheidsbedrijven van de Vlaamse Gemeenschap, door een traject dat op de eerste plaats over meerdere jaren vereist dat er minder mensen tewerkgesteld worden. Dat betekent een afslanking van het aantal koppen. Dat is wel degelijk, zoals de heer Yüksel stelt, hetzelfde doen met minder mensen. Dat gebeurt in heel de Vlaamse overheid en bij alle administraties en agentschappen.

Bij de begrotingscontrole 2012 in februari hebben wij bij alle agentschappen de indexering van de werkingsmiddelen, die wij bij de oorspronkelijke begrotingsopmaak hadden toegekend, opnieuw in mindering gebracht omdat de groeicijfers van september 2011, toen wij de begroting opmaakten, tot februari 2012 dramatisch zijn gedaald. De regering heeft al in februari 2012 een omvattende begrotingscontrole gedaan. Toen hebben wij beslist dat wij de indexering van de werkingskosten voor iedereen zouden terugdraaien. Dat betekende voor de VRT een mindering van 3 miljoen euro. Ook met de begrotingsopmaak van dit jaar hebben wij voor alle agentschappen een algemene maatregel genomen: wij wilden 1 procent besparen op de personeelskosten. Er was daarover overleg met alle administraties.

Maar niet iedereen zit in hetzelfde regime: er zijn administraties die vallen onder de kaderregeling en het kaderbesluit in verband met personeel, en die vooral met statutairen werken. Zij zitten dus in een andere regeling dan bijvoorbeeld De Lijn en de VRT, die het interprofessioneel akkoord volgen en daarover op bedrijfsniveau cao's moeten afsluiten. Zij stonden nu op het punt om die cao's af te sluiten, cao's die niet vallen onder de cao's die voor de rest van het overheidspersoneel zijn afgesloten. Daarom werd, voor die maatregel van 1

procent besparen op de loonkost, aan zowel De Lijn als de VRT toegestaan dat zij dat volgens hun eigen onderhandelingsritme zelf kunnen bepalen en bekijken hoe ze dat zouden doen. Maar we verwachten van zowel de vakbonden als het management dat ze zich engageren om die 1 procent door te voeren.

Bij de VRT staat die 1 procent voor 1,7 miljoen euro. Dat leidt er inderdaad toe dat voor de VRT, net zoals voor De Lijn het geval is maar dan met een ander bedrag, de dotatie voor 2013 met 1,7 miljoen euro wordt verminderd. De sociale partners binnen het bedrijf moeten bekijken hoe dit moet gebeuren.

Deze drie maatregelen zijn voor alle administraties en overheidsagentschappen hetzelfde. Dat betekent: 3 miljoen euro voor de niet-indexering, 1,7 miljoen euro voor de 1 procent loonkosten, en de vermindering in koppen waarvoor ook de VRT een doelstelling heeft. Daarnaast hadden wij in de beheersovereenkomst al afgesproken dat de VRT verder zou werken aan een efficiëntietraject omdat zij bij ongewijzigd beleid de tekorten opnieuw zou opstapelen. Dat efficiëntietraject heeft de VRT bij de opmaak van de beheersovereenkomst geraamd op 25 miljoen euro.

Als je die vier dingen optelt, kom je bij de doelstelling die de VRT in haar meerjarenplanning voor de volgende jaren vooropstelt. Daarom gaat het management met een voorstel naar de onderhandelingen, en het zal er zeggen dat het kan worden gerealiseerd door de natuurlijke afvloeï van veertig mensen niet te compenseren door nieuwe aanwervingen. Het management heeft dit voorstel aan de raad van bestuur voorgelegd. De raad van bestuur heeft de meerjarenplanning goedgekeurd. De VRT onderhandelt er nu over met de vakbonden, zoals de procedures het vereisen. Die veertig staan dan tegenover de vermindering in koppen, die iedereen moet doen, de niet-indexering van de werkingsmiddelen, die iedereen moet doen, de vermindering van 1 procent op de loonkosten, die iedereen moet doen, en het efficiëntietraject dat al in de beheersovereenkomst vervat zit. Die vier onderdelen samen geven uiteindelijk aanleiding tot het besparingstraject in de meerjarenbegroting dat men nu verder wil uitvoeren.

Hopelijk heb ik daarmee al wat klaarheid gegeven over de cijfers. Ik ga er nu nog wat dieper op in.

Ik heb inderdaad het meerjarenplan 2013-2015, dat door de raad van bestuur van de VRT is goedgekeurd op 22 oktober 2012, ontvangen. Collega's, dit is wel degelijk een operationalisering van de strategie. Het is in eerste instantie de bevoegdheid van het management en de raad van bestuur om dienaangaande de nodige keuzes te maken. Het plan bevat de hefbomen die effectief in het efficiëntietraject vervat zitten en die dat efficiëntietraject moeten helpen realiseren.

De VRT heeft de voorbije jaren al besparingen verwezenlijkt. U herinnert zich dat ik als minister ben begonnen met te zeggen dat het aanslepende tekort van de VRT onaanvaardbaar was en dat de VRT een besparingstraject moest inzetten. De VRT is al de hele legislatuur bezig met die efficiëntieoefening. De VRT wil dan ook een aantal processen, een aantal manieren waarop zij haar werkzaamheden organiseert, herdenken. Dat is natuurlijk het wezen van een goede besparingsoefening: niet hier en daar pro forma wat dingen wegwerken of rekenen op eenmalige inkomsten, maar de hele werking van de organisatie en een aantal processen herdenken om zo tot duurzame efficiëntieverbeteringen te komen. Dat was het opzet van de meerjarenplanning die het management heeft voorbereid en voorgelegd aan de raad van bestuur.

Ik verwacht dat de VRT de besparingen die zij volgens de beheersovereenkomst moet doen en die nu bijkomend werden opgelegd via die 1 procent zal kunnen doen, zonder dat er fundamenteel moet worden ingegrepen in de afspraken die werden gemaakt in de beheersovereenkomst. Ik heb hiervoor geen tegenindicaties. Ik heb begrepen dat de VRT ook van dat standpunt uitgaat en op die manier probeert om de meerjarenplanning op te maken,

om op die manier de in de beheersovereenkomst aangegane engagementen te kunnen vervullen. De VRT heeft een plan uitgewerkt dat op een secure manier voorziet in een aantal efficiëntiemaatregelen om dat te kunnen realiseren.

Met betrekking tot de communicatie heeft de VRT doelbewust een bepaalde strategie gevolgd. De VRT heeft ervoor gekozen om op een correcte en transparante manier te communiceren over het meerjarenplan, en over de financiële noodzaak en de mogelijke financiële consequenties van dat meerjarenplan voor de natuurlijke afvloeien van een aantal mensen. Nadat het plan, dat was opgemaakt door het management en is voorgelegd aan de raad van bestuur, vervolgens een eerste keer was toegelicht op een informatievergadering voor de vakbonden tijdens het wekelijkse sociaal overleg, heeft men geoordeeld dat men hierover intern duidelijkheid wilde verschaffen, om te vermijden dat iedereen ergens iets hoort en dat ondertussen niemand de correcte informatie heeft. Daardoor zouden de onrust en de desinformatie toenemen. Men heeft er uiteindelijk voor gekozen om intern de personeelsleden duidelijkheid te verschaffen.

Bij de VRT geldt, zoals bij veel overheidsbedrijven, dat interne communicatie gelijkstaat met externe communicatie. Daarom heeft men gezegd dat de grote lijnen van aanpak ook extern zouden worden gecommuniceerd. De VRT heeft gekozen voor een proactieve aanpak. Zij wil zelf toelichting geven bij haar keuzes en niet wachten, om dan te moeten reageren op geruchten die in de pers zouden verschijnen. Daardoor zou de VRT al meteen weer wat desinformatie moeten rechtzetten. Ik ondersteun die aanpak. *(Opmerkingen van de heer Bart Tommelein)*

Het is een goede aanpak om transparant te zeggen waar het bedrijf voor staat.

Er was een bijkomend element. De timing van de goedkeuring van het meerjarenplan liep enigszins gelijk met het overleg van de Vlaamse Regering met alle vakbonden over die 1 procent. Sommigen hebben daardoor die twee zaken op één hoop gegooid. Bij de VRT ging het wel degelijk over een meerjarenplan met de doelstellingen die ik heb genoemd. Bij het overleg van de regering met de vakbonden ging het enkel over die 1 procent loonkost die overal moest worden bespaard. Ik begrijp dat die twee communicaties, doordat ze parallel kwamen, in de publieke opinie voor verwarring hebben gezorgd bij mensen die moeilijk konden vatten dat tegenover de besparing van 1 procent loonkost het afvloeien van veertig mensen zou staan. Dat is disproportioneel. Ik hoop dat jullie nu beter begrijpen welke engagementen de doelstellingen van het meerjarenplan vereisen. Op basis daarvan stelt men voor om de onderhandelingen te starten over het natuurlijke afvloeien van veertig mensen.

Het gaat om een combinatie van drie door de Vlaamse overheid aan alle agentschappen opgelegde efficiëntietrajecten en om het efficiëntietraject waarin al in de beheersovereenkomst was voorzien. Ik verwijs nog even naar de operationele doelstelling 39.4: “De VRT zet een efficiëntieverbeteringstraject op dat de garantie biedt dat bij constant beleid (inhoudelijk én financieel) de uitvoering van de opdracht van de openbare omroep na 2016 gevrijwaard blijft. De VRT werkt hiervoor een plan uit voor 30 juni 2012.”

De VRT heeft het bestaande efficiëntietraject, dat al in de beheersovereenkomst was aangekondigd, moeten uitbreiden, rekening houdend met de bijkomende opdrachten inzake efficiëntieverbetering die door de Vlaamse Regering aan iedereen werden gegeven.

Daarbij komt dat de VRT inderdaad, op basis van de analyses van de reclamemarkt dit najaar, inschat dat er ook druk zal komen op de inkomsten uit de radioreclame. Dit zal er vermoedelijk toe leiden dat men er rekening mee zal moeten houden dat de prognoses in het meerjarenplan eventueel zullen moeten worden aangepast. Dit kan niet altijd goed voorspeld worden, maar men houdt er rekening mee dat als de economische groei en het consumentenvertrouwen niet snel hernemen, er ook in de toezegging van de reclamebudgetten een evolutie merkbaar zal zijn.

Wij hebben het al een paar keer besproken: die reclamebudgetten worden maximaal tot drie maanden voor de publicatie van de reclame vastgelegd. Die markt reageert redelijk snel op de economische groei. Men heeft er in het meerjarentraject rekening mee gehouden dat er misschien ook een deel van de inkomsten bedreigd is. Maar, mijnheer Vandaele, ik kan u geruststellen: de naar beneden bijgestelde prognoses inzake reclame-inkomsten hebben volgens de VRT niet tot gevolg dat er een beroep zal moeten worden gedaan op de compensatieprocedure. Na de bijsturing zit de VRT nog altijd 9,3 miljoen euro boven de minimumdrempel voor de compensatieprocedure. In die zin is de VRT er redelijk gerust in. Ze heeft al rekening gehouden met een vermindering. Wij moeten er op dit moment geen rekening mee houden dat die drempel zou worden overschreden, tenzij er natuurlijk dramatische dingen gebeuren in de reclamemarkt.

De VRT heeft in deze oefening gezegd dat het, gezien de besparingen van de voorbije jaren, weinig zinvol zou zijn om nu weer op alle diensten lineair te besparen. Ik juich dat toe. Men heeft er nu voor gekozen om veel meer te zoeken naar andere efficiëntiemogelijkheden en gerichte efficiëntie-ingrepen. Men wil op zoek gaan naar slimme efficiëntie en het optimaliseren van processen waar dat kan.

Daarnaast zal de VRT programma's intern en extern benchmarken, en zowel productioneel als financieel op zoek gaan naar meer efficiëntie, door een nieuwe manier van werken bij het uitzenden, het bestellen en het maken van programma's. Verder zal er ook strikter worden toegezien op de noodzakelijkheid van investeringen. Dat zit allemaal als basis in het meerjarenplan. De concrete uitvoering daarvan wil men in nauw overleg met de vakbonden en het personeel verder detailleren en omzetten in effectieve besparingen.

Voor het efficiëntieplan dat nu opgenomen is in het meerjarenplan 2013 gaat het om 7,8 miljoen euro in 2013, 10,6 miljoen euro in 2014 en 13,8 miljoen euro in 2015. Dat zijn geen cumulatieve bedragen, voor alle duidelijkheid. De totale efficiëntiewinst in 2015 zal dus 13,8 miljoen euro zijn.

Voor 2013 plant de VRT dit ook nog als volgt aan te vullen. Men schat 1,9 miljoen euro besparingen op de personeelskosten, 5,1 miljoen euro besparingen op de werkmiddelen, 0,5 miljoen euro op afschrijvingen van investeringsprojecten, en 0,3 miljoen euro door nog elders extra inkomsten te zoeken.

Belangrijk uitgangspunt, zoals ook gevraagd in de beheersovereenkomst, is dat de VRT blijft investeren in radio en tv, en ook blijft inzetten op online aanbod. Er is duidelijk voor gekozen om niet in het aanbod te snoeien. De bedragen die opgenomen zijn in het efficiëntieplan, betreffen effectieve efficiëntiemaatregelen. Een van de financiële hefboomen is bijvoorbeeld het niet indexeren van werkingsbudgetten, waar het niet gaat om programmabudgetten, maar op budgetten van administratieve en ondersteunende diensten – de overheadkosten, zoals wij dat noemen. De besparing zal dus gerealiseerd moeten worden door het efficiënter organiseren of automatiseren van die processen.

Een andere belangrijke hefboom is 'design to value' en kostenbewustzijn: de juiste programmabudgetten bepalen in functie van de verwachtingen van de mediagebruiker, maar ook met aandacht voor maximale efficiëntie op productioneel en financieel vlak.

Het schrappen van investeringen door prioriteringen in en een geleidelijke afbouw van het investeringsplan in lijn met de geplande verhuizing is ook een van de maatregelen. Het efficiënter organiseren van processen en de optimale inzet van personeel op programma's zal ook een effect hebben op het personeel, wat zich vertaalt in een geplande personeelsreductie van 40 voltijdse equivalenten per jaar.

Momenteel heeft de VRT geen plan om bepaalde diensten af te stoten. Dat wil ik uitdrukkelijk zeggen. Bij het onderzoeken van mogelijke efficiëntiemaatregelen is het outsourcen van diensten geen doel op zich, maar enkel een middel als zou blijken dat bepaalde diensten efficiënter gerealiseerd kunnen worden door de externe markt. De doelgerichte

efficiëntieoefeningen moeten toelaten om te identificeren wat de VRT eventueel niet meer hoeft te doen of op een andere manier zou kunnen doen. Die oefeningen worden opgestart.

Wat betreft de break-even, een resultaat dat wij aan de VRT hebben opgelegd, blijft de VRT in lijn met de financiële afspraken die vastgelegd zijn in de beheersovereenkomst. Dat wil zeggen dat er in een aantal jaren een deficit zal zijn dat wordt gecompenseerd door overschotten in andere jaren. Voor 2013 werd er een overschot gebudgetteerd van 6,8 miljoen euro.

Met betrekking tot de kostprijs van het derde kanaal, collega's, moet een onderscheid worden gemaakt tussen de marginale meerkosten die het derde kanaal met zich meebrengen enerzijds en de totale kostprijs ervan anderzijds. De marginale meerkosten zijn de kosten die werden ingezet om het nieuwe initiatief te realiseren. De totale kostprijs omvat ook alle vaste kosten die direct of indirect aan het derde kanaal kunnen worden toegewezen. Net als voor de twee andere kanalen omvat de totaalkost naast de productiekosten ook de mediakosten – netmanagement, auteursrechten, marketing – en de distributiekosten. Die vaste kosten zijn in hun totaliteit niet gewijzigd, maar worden nu versleuteld over drie in plaats van twee kanalen. Ook het derde kanaal krijgt dus zijn aandeel daarvan.

De VRT zal in haar jaarrapport uitgebreid verslag doen over de totale kostprijs voor haar kanalen en zal dat dus ook doen voor het derde kanaal.

Op de vraag naar de meerkosten voor het derde kanaal, namelijk de kost voor het realiseren van de ontkoppeling van Ketnet en Canvas, heb ik eerder al geantwoord dat het budget voor nieuwe initiatieven in 2012 6,4 miljoen euro bedraagt, en dat 4,14 miljoen euro daarvan bestemd is voor de ontkoppeling van Canvas en Ketnet. Die nieuwe initiatieven zijn bijvoorbeeld het net voor expats en het tolken van de journaals voor doven.

De meerkosten liggen dus in lijn met de rapportering die al in het jaarverslag 2011 was gegeven en met de eerdere antwoorden hierover. In de toekomstige rapporteringen zal verslag worden uitgebracht over de totale kostprijs van het derde kanaal.

De VRT voorziet ook voor de programma's op het derde kanaal efficiëntiewinsten te kunnen realiseren. In het efficiëntieplan van de VRT werd specifiek de hefboom 'design to value' opgenomen, die ook zal worden toegepast op de programma's van het derde kanaal.

Wat het aanbod na 20 uur betreft, is het niet de bedoeling dat de VRT dit in 2012-2013 al meteen volledig uitrolt. We hebben daar heel duidelijke afspraken over gemaakt. Ik citeer wat de beheersovereenkomst in dat verband stelt: "OD11.3: Op een apart kanaal brengt de VRT een specifiek aanbod voor de doelgroepen kinderen met Ketnet en jongeren. OD11.3.2: Voor jongeren wordt een specifiek aanbod ontwikkeld na 20 uur op het Ketnetkanaal. Dit aanbod wordt gefaseerd uitgerold, zoals beschreven in OD3.1: de VRT brengt vanaf 1 september 2013 een specifiek aanbod voor jongeren, dat ook ruimte biedt voor een aanbod door jongeren, en dit gedurende 2 à 4 dagen per week en minstens 40 weken per jaar. OD 11.3.3: Voor expats onderzoekt de VRT of het derde kanaal kan ingezet worden voor het aanbod omschreven in OD5.4. OD11.3.2: Voor jongeren wordt een specifiek aanbod ontwikkeld na 20 uur op het Ketnetkanaal. Dit aanbod wordt gefaseerd uitgerold."

De verdere uitrol van OP12 is dus nog volop bezig. 1 september 2013 zal daarbij een belangrijk momentum zijn. Er is al gevraagd naar een evaluatie, maar we moeten de VRT eerst de tijd geven om haar aanbod uit te rollen, conform de afspraken van de beheersovereenkomst. Nadien kan het geëvalueerd worden.

Rond de ontkoppeling heeft men wel al wat evaluaties proberen te doen. De belangrijkste reden voor het derde kanaal was dat kinderen tot 12 jaar zouden kunnen rekenen op een betrouwbaar en consequent aanbod, elke dag van 6 tot 20 uur. De permanente beschikbaarheid van Ketnet werd in elk geval positief onthaald. Uit kwalitatief onderzoek, uitgevoerd door Ipsos, blijkt dat Ketnet sterker is geworden. Ketnet is vandaag het vertrekpunt van een 360 graden mediabeleving van kinderen. Het raakt aan alle dimensies die voor hen van

belang zijn: opgroeien, dingen beleven en ondernemen, leren, lachen, gek en ondeugend doen, en dat zowel op tv als op de Ketnet-belevingssite, waar kinderen veilig kunnen experimenteren met sociale mediatoepassingen.

In oktober 2012 bijvoorbeeld is het weekbereik van Ketnet op tv met 28 procent gestegen in vergelijking met dezelfde periode vorig jaar. Waar voor de start van het derde kanaal de VRT veel klachten van kijkers kreeg omdat men Ketnet niet meer vond en daardoor dacht dat het niet meer permanent beschikbaar was, is dat sinds de start niet meer het geval. De VRT ontving hierover geen enkele klacht meer. Na 20 uur stopt Ketnet met uitzenden en is er op OP12 ruimte voor een nieuw aanbod, gericht op kleinere doelgroepen, jongeren, cultuurliefhebbers en de internationale gemeenschap. Het gaat hierbij telkens om een aanvullende programmering voor een bepaald segment van de bevolking.

Het is dus vooral een experimenteerruimte, het is nog geen kwestie van harde doelstellingen rond kijkcijfers of marktaandelen. Integendeel, het past volledig in de filosofie die we doorheen de hele beheersovereenkomst hebben ingeschreven, namelijk dat de VRT minder geleid zou moeten worden door enkel en alleen de kijkcijfers, en meer door de vervulling van haar maatschappelijke opdracht. Ze moet ook de moeilijke doelgroepen proberen te bereiken. Dat is wat men nu probeert te doen.

In tegenstelling tot wat de beheersovereenkomst bepaalt, heeft de VRT niet gewacht tot het najaar van 2013 om een volledig aanbod voor jongeren op te starten. Er zijn op OP12 nu ook al een aantal dingen geprogrammeerd, zoals pop-uptelevisie, evenementen vanuit Studio Brussel of MNM. Er is ook 'Magazinski' op vrijdag, dit in combinatie met evenementen waar ook de participatie van jongeren explicieter tot uiting kwam. Op die manier probeert men al wat te experimenteren, zowel op OP12 als op Canvas.

Ook wat het aanbod voor buitenlanders in Vlaanderen betreft, liep de VRT vooruit op wat in de beheersovereenkomst staat. De VRT startte al in september 2012 op OP12 met het wekelijkse magazine 'Fans of Flanders', dat op woensdag wordt uitgezonden.

Sinds de ontkoppeling van Ketnet en Canvas op 14 mei 2012 keken in totaal 5.183.879 mensen minstens 15 minuten consecutief naar Canvas tussen 9 uur en 20 uur. Per dag kijken sinds de ontkoppeling gemiddeld 334.441 mensen minstens 15 minuten consecutief naar Canvas tussen 9 uur en 20 uur. Van die 334.441 mensen zijn er 201.200 nieuwe kijkers, die Canvas heeft aangetrokken door zijn namiddagprogrammering. Dat betreft dus kijkers die enkel in de namiddag keken en niet 's avonds na 20 uur.

Ook de waarderingscijfers zijn positief: Zo krijgt de humorreeks 'Solsidan' een waardering van 8,8 en het actuaprogramma 'Login' 8,4. Ook natuurdocumentaires als 'Nordic Wild' doen het goed, met een waardering van 8,5.

Het meerjarenplan moet uiteraard verder besproken worden met de vakbonden. Het bevat de strategische uitgangspunten voor de VRT voor de volgende drie jaren. Het is besproken en goedgekeurd door de raad van bestuur. Het is de bedoeling om de consequenties en de concretisering verder te bespreken met de vakbonden.

De VRT zit elke donderdagmiddag samen met de drie vakbonden ACOD, ACV en VSOA. Voor de VRT zijn daar ook bij aanwezig: de algemeen directeur HR, de verantwoordelijke sociale relatie en een secretaris. Dat was ook de afgelopen weken het geval. Het sociale overleg zal uiteraard ook de volgende weken verder belangrijk zijn om die oefeningen rond het meerjarenplan te kunnen uitvoeren.

**De voorzitter:** De heer Tommelein heeft het woord.

**De heer Bart Tommelein:** Minister, ik dank u voor het antwoord. De verschillende punten die u hebt opgesomd, waren uiteraard niet nieuw voor mij. Het staat buiten kijf dat er een aantal besparingen moesten worden doorgevoerd die ook in de hele Vlaamse administratie moeten worden doorgevoerd.

Ik heb toch een ernstige bedenking. We lezen in de begrotingscijfers, meer bepaald in stuk 13 nummer 13/2-H (2012-2013), over ESR 16.11 dat “de ontvangsten 0,6 miljoen euro hoger liggen dan in het budget van 2012, te danken aan hogere ramingen voor de commerciële communicatie en meer specifiek voor de radioreclame.” Dat hebt u daarnet totaal tegengesproken. Wij hebben dit besproken in de commissie. Het moet nog ter goedkeuring naar de plenaire vergadering. Dit stuk zegt dat de commerciële ontvangsten van de VRT hoger zullen liggen dan in 2012. Drie weken later komt u ons in deze commissie vertellen dat de commerciële ontvangsten waarschijnlijk lager zullen liggen, meer specifiek op het vlak van radioreclame. Dat is volledig tegenstrijdig met wat hier drie weken geleden tijdens de bespreking van de begroting gezegd is.

Ofwel houden ze ons voor onnozelaars, ofwel laat u zich een rad voor de ogen draaien. Men geeft u documenten mee naar een begrotingszitting van de commissie Media, waarin staat dat de commerciële inkomsten wat hoger zullen liggen, meer bepaald voor radioreclame, maar drie weken later moet u ons komen zeggen dat er waarschijnlijk een minderontvangst zal zijn op het vlak van commerciële communicatie, meer bepaald een verwachte daling van de inkomsten uit radioreclame. Il faut le faire! Ik heb daar zware bedenkingen bij.

Uiteraard is er een efficiëntietraject. U zegt dat men in 2013 een overschot verwacht van 6,8 miljoen euro, maar daarna hoor ik u zeggen wat er nog allemaal zal moeten gebeuren met dat derde net. Dan stel ik vast dat daarmee in 2013 heel weinig zal gebeuren. Het zal allemaal op 2014 geboekt worden. De uitrol van het derde net start blijkbaar maar in september 2013. In het beste geval moeten alle programma's die er nog bij moeten komen, er pas komen in 2013. Het is bovendien een oneven jaar. Mij interesseert altijd veel meer wat het resultaat zal zijn in een even jaar.

U vertelde ook dat de kosten gespreid zullen worden over drie netten in plaats van twee. Ik heb ook een gezin, minister. Wat zegt een moeder met twee kinderen die er graag een derde bij wil? We gaan de kosten van ons gezin spreiden over drie in plaats van twee. Per individueel kind is dat dan goedkoper, maar op het einde van de rit zal het totale gezinsbudget met drie kinderen een pak hoger liggen dan met twee. Hetzelfde geldt voor dat derde net, minister. Men kan u wijsmaken dat de verschillende kosten gespreid zullen worden over drie netten, en dat maakt dat het eerste en het tweede net een stukje zullen moeten inleveren ten opzichte van het derde net, maar finaal gezien geloof ik niet dat drie netten samen goedkoper zullen zijn dan twee netten. Dat is onmogelijk. Als het derde net op volle snelheid zal draaien, zullen we zien wat het eindresultaat zal zijn, maar ik geloof daar niet in.

Minister, ik stel mij al van bij het begin de vraag of een derde net wel in een efficiëntietraject past. Men had onmiddellijk moeten beslissen om in deze barre economische tijden niet met het prestigeproject van een derde net te beginnen in Vlaanderen. Dat was niet wenselijk. Het is niet haalbaar en niet betaalbaar. Dat zal ook blijken op het einde van de rit. Mijn belangrijkste vaststelling is natuurlijk dat u het eindresultaat allicht niet meer zal moeten becommentariëren. Dat zal iemand anders hier mogen komen uitleggen. Dat is gewoon een vaststelling.

Het gaat hier vaak over besparingen en over efficiëntie. Volgens u heeft de VRT geen enkele klacht van kinderen over Ketnet ontvangen – dat zou er nog aan mankeren. Het aanbod voor kinderen is verruimd. Er zijn geen onderbrekingen meer. Er moeten geen keuzes meer worden gemaakt. Het lijkt me normaal dat de kinderen geen klachten indienen.

De vraag is welke prijs de omroep in zijn totaliteit hiervoor moet betalen. Ik denk in dit verband aan een gezin met verschillende auto's dat moet besparen. Ik heb deze vergelijking al eens tijdens een plenaire vergadering gemaakt. Er is nood aan besparingen. Het gezinsbudget is krap. Er is sprake van onvoorziene investeringen. Ze raken er op het einde van de maand niet meer. Voor de deur staan echter twee auto's. Ze beslissen om nog een cabrio te kopen om mee te kunnen rondrijden als het mooi weer is.

Dat is mijn uitleg voor het derde net. Twee netten zijn voldoende. Het is enkel nodig keuzes te maken. In een oneven jaar als 2013 is er natuurlijk geen sprake van de Olympische Spelen of van het Europees kampioenschap voetbal. Er is wel een Tour de France, maar door de omstandigheden zal daar misschien wat minder volk naar kijken. Die laatste opmerking slaat niet op mezelf: ik blijf een groot wielerveder. Ik stel echter vast dat de grootste sportevenementen, zoals het wereldkampioenschap voetbal, het Europees kampioenschap voetbal of de Olympische Spelen, nooit in oneven jaren plaatsvinden. We kunnen een oneven jaar en een even jaar dan ook nooit gelijkstellen.

Ik vind het kras dat ik tijdens de begrotingsbesprekingen het woord niet mocht nemen om vragen te stellen over nieuwe berichten die in de media waren opgedoken. Nu blijkt dat het noodzakelijk was die vragen te stellen. De minister brengt vandaag immers een heel andere boodschap naar voren dan drie weken geleden. Toen moest zij namens de VRT komen vertellen dat de commerciële inkomsten licht zouden stijgen. Nu moet ze ons komen vertellen dat de commerciële inkomsten, zeker met betrekking tot radioreclame, zeker zullen dalen.

Ik heb nooit begrepen op welke wijze een derde net met efficiëntie kan worden gecombineerd. Ik vind het trouwens bedenkelijk efficiëntiemaatregelen te nemen ten aanzien van iets dat nog niet bestaat. Met het derde net heeft de minister totaal de verkeerde keuze gemaakt. Zij en de rest van de Vlaamse Regering dragen hiervoor de politieke verantwoordelijkheid.

**De voorzitter:** De heer Verstrepen heeft het woord.

**De heer Jurgen Verstrepen:** Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb met aandacht naar uw antwoorden geluisterd. We twijfelen hier aan de begroting voor 2013. Ik doe nu echter al een voorspelling voor 2014. U zult dan een rekenmachine tevoorschijn moeten halen. Het zal een zware rekenmachine worden.

Ik vraag me trouwens af hoe vaak efficiëntie op efficiëntie kan worden uitgevoerd. Gaat dat als in gezelschapsspelletje, waar spelers zo vaak langs de start of langs de gevangenis moeten passeren? Leidt efficiëntie op efficiëntie dan tot een efficiëntere toestand tot een bepaalde macht? Ik vraag het me af.

Minister, ik heb nog een gerichte vraag. U begon daarstraks over het derde net. Ik wil even een eenvoudige rekensom maken. Volgens u bedragen de meerkosten van de ontkoppeling 4,1 miljoen euro. Hoeveel kost dat dan per jaar? We praten hier tenslotte toch over efficiëntie. Wat is de jaarkost van het derde net? Hoeveel heeft de VRT nodig om het derde net op de antenne te houden? Ik zou dat graag willen weten. *(Opmerkingen van minister Ingrid Lieten)*

– *De heer Bart Caron, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Ik zal het even trachten uit te rekenen. Indien we wat al is betaald even aftrekken van de kosten, houden we een jaarlijks budget van 2,3 miljoen euro over. Ik haal gewoon de ontkoppelingskosten uit de tabellen. Gaat het misschien om meer of om minder geld? Ik trek er 4,1 miljoen euro af. Vervolgens tel ik de kosten op voor Canvas, Ketnet, de auteursrechten, de programmabewerking, de restyling, het jongerenaanbod, het aanbod voor buitenlanders en de toegankelijkheid. Aangezien dit tijdens het eerste jaar op 6,4 miljoen euro was begroot, houd ik nog 2,3 miljoen euro over. *(Opmerkingen van minister Ingrid Lieten)*

Ik heb die gegevens van de VRT gekregen. Dat zijn niet mijn eigen cijfers.

**De voorzitter:** Minister Lieten heeft het woord.

**Minister Ingrid Lieten:** Mijnheer Verstrepen, ik heb twee punten naar voren gebracht. In de eerste plaats moeten we het onderscheid maken tussen de totale kostprijs en de marginale kostprijs. De marginale kostprijs betreft de bijkomende initiatieven die in 2012 en in 2013 zijn genomen of zullen worden genomen. Het gaat onder meer om Expat TV Vlaanderen, om een uitgebouwde vertaling voor doven en gehoorgestoorden en om de ontkoppeling van Ketnet. Die drie initiatieven kosten samen iets meer dan 6 miljoen euro. Uiteindelijk is

hiervan iets meer dan 4 miljoen euro voor de ontkoppeling gebruikt. Dat is de marginale meerkost.

Indien de vraag luidt wat alle programma's op OP12 kosten, verwijs ik voor de totale kostprijs naar de rapportering over het jaarverslag. Op dat ogenblik zal iedereen een duidelijk overzicht krijgen. Dit overzicht zal zowel op OP12 als op Canvas betrekking hebben. Dat is de informatie die ik u heb gegeven.

**De voorzitter:** De heer Verstrepen heeft het woord.

**De heer Jurgen Verstrepen:** Minister, we praten hier nu al een uur over efficiëntie en over besparingen bij de openbare omroep. We weten echter niet wat het zal kosten. Ik stel u die vraag. Ik moet me baseren op wat ik van de VRT heb gekregen. Het gaat dan om 2,3 miljoen euro.

De heer Hellemans heeft in de pers verklaard dat het derde net op jaarbasis niet meer dan 4 miljoen euro zal kosten. Ik reken graag. Volgens de VRT kost een programma op Canvas 42.698,7 euro per uur en een programma op Ketnet 33.791 euro per uur. Ik maak even een projectie op basis van de cijfers van de heer Hellemans. Met die gegevens kom ik uit op 7,8 uur televisie per maand of 20 minuten televisie per dag.

Indien u vindt dat dit niet klopt, heeft de heer Hellemans het maken van televisieprogramma's te laag gebudgetteerd. Ik ken iets van televisieproducties. Het gaat niet om de gespreide kosten, zoals de signaalkost, de regie en de achterliggende productie om het kanaal op het net te brengen of uit te zenden. Dat zijn gespreide kosten. De VRT heeft u trouwens ook gezegd dat het om gedeelde kosten gaat.

Het gaat hier om een bedrag van 4 miljoen euro. Dit komt neer op 20 minuten per dag. Ik kan daar akte van nemen. In dat geval hebben we een derde net met 20 minuten nieuwe televisie en voor de rest allemaal herhalingen. Dat kan een keuze zijn. We zouden dan voor in totaal een paar miljoenen euro's per jaar en een initiële kost van 4,1 miljoen euro over een herhaalkanaal beschikken. Die redenering lijkt me waterdicht.

Minister, ik wil me soepel opstellen. Het is mogelijk goedkopere ploegen in te huren en met goedkopere productiehuisen te werken. In het beste geval zouden we dan met een budget van 4 miljoen euro per jaar op 60 minuten nieuwe televisie per dag uitkomen. U schudt uw hoofd. U kent de cijfers echter niet. U hebt net verklaard dat u het niet weet. Het is natuurlijk ook mogelijk dat u het wel weet en het ons niet wilt vertellen.

– *De heer Philippe De Coene, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

Ik heb u net de cijfers gegeven die ik uit de informatie van de VRT en van de heer Hellemans heb bijeengesprokkeld. De projectie van een uur uitzending staat in het jaarverslag van de openbare omroep. Indien we een en ander optellen, kunnen we berekenen hoeveel minuten televisie het derde net zal tellen. Indien zou blijken dat het vooropgestelde bedrag van 4 miljoen euro niet zal volstaan om te doen wat het derde net moet doen, zult u in 2014 uw rekenmachine boven moeten halen. U kunt nu natuurlijk zeggen wat het derde net zal kosten. Dat u dit niet doet, gooit de efficiëntie van de VRT overhoop.

**De voorzitter:** De heer Vandaele heeft het woord.

**De heer Wilfried Vandaele:** Ik heb in het antwoord van de minister een paar zwakke elementen teruggevonden. Ik denk daarbij onder meer aan een punt dat de heer Tommelein al heeft aangehaald. Blijkbaar zou een spreiding over drie netten efficiënter zijn dan een spreiding over twee netten. Ik ben geen specialist. Ik begrijp die vorm van rekenkunde niet goed.

Voor het overige wil ik de minister voor haar antwoord bedanken. Ik kan hier voorlopig mee leven. Ik heb echter het gevoel dat dit thema in de toekomst in deze commissie nog aan bod zal komen.

**De voorzitter:** De heer Wienen heeft het woord.

**De heer Wim Wienen:** Voorzitter, als een minzaam man als de heer Vandaele al zegt dat er zwakke elementen in het antwoord van de minister zitten, dan vraag ik me af wat ik nog moet zeggen.

Minister, ik ben daarnet mijn betoog begonnen met de stelling dat men de leuze van Gruuthuuse heeft overgenomen: 'Plus est en vous.' Dit is weer zo'n verhaal. Er wordt gesteld dat er geen vuiltje aan de lucht is, dat men die efficiëntiemaatregelen met de vingers in de neus zal halen, dat er geen enkel probleem is, dat alle in de beheersovereenkomst gemaakte afspraken ook zullen worden gehonoreerd. Ik vraag me toch af hoe dat allemaal gaat. Is dat realistisch? U stelde dat het jaarlijkse resultaat dat in de meerjarenplanning van de beheersovereenkomst staat, probleemloos wordt gerealiseerd. Ik vraag me af hoe men dat zal doen. In 2013 was er een klein overschot, maar ondertussen zal men daarop ook de nodige efficiëntiemaatregelen moeten toepassen. Het gaat over 7,8 miljoen euro. Voor 2014 was er echter al een tekort. Dat is immers het jaar van de wereldbeker voetbal. Dat zou allemaal worden gehaald, zelfs met de besparingen die moeten gebeuren. Dat lijkt me weinig realistisch.

U zegt dat de VRT wat de reclame-inkomsten betreft nog altijd boven de drempel van de knipperlichtenprocedure zit, en dat zelfs met 9,3 miljoen euro. In de begrotingsstukken lezen we echter dat men 0,6 miljoen euro verder staat dan in 2012, goed wetend dat in dat jaar moest worden bijgepast, als ik me de begroting van 2012 nog herinner. Ik had dezelfde berekening gemaakt als mijn goede collega: er blijft inderdaad een kleine 2 miljoen euro over om die zender te doen draaien. Minister, dit zijn toch geen realistische cijfers. Dit is geen antwoord dat overtuigt. Dit is geen antwoord dat maakt dat we op de beide oren kunnen slapen als het over de VRT gaat. Het is niet zo dat alles daar in orde is.

U antwoordt dat Canvas 's namiddags 200.000 nieuwe kijkers heeft. Geweldig. Vroeger bestond dit immers niet, dus het zou maar erg zijn, mocht er 's namiddags niemand kijken naar Canvas. De kinderen zijn tevreden over Ketnet. Het zou maar erg zijn: ze krijgen een veel mooier en groter aanbod, dat niet wordt onderbroken. Dit zijn allemaal van die open deuren die u intrapt, terwijl we eigenlijk geen echt antwoord krijgen over de specifieke financiële situatie en de gevolgen voor de planning die de VRT heeft gemaakt in de beheersovereenkomst. Over de kosten van dat derde kanaal horen we dat de VRT daar wel over zal komen rapporteren met het jaarverslag. Ja, dan is het waarschijnlijk al te laat en kunnen we enkel maar vaststellen dat er grote problemen zijn. Ik geloof mijn collega: op die manier stevenen we af op een financieel probleem in 2014. We zullen dan opnieuw in de traditie terechtkomen waarbij de Vlaamse overheid moet bijpassen om de putten bij de VRT te vullen. Met deze cijfers en met dit antwoord dat ik heb gekregen, kan ik me echter onmogelijk een correct beeld vormen van wat er nu gaande is bij de VRT.

**De voorzitter:** De heer Yüksel heeft het woord.

**De heer Veli Yüksel:** Minister, mijn excuses, ik heb uw antwoord niet kunnen horen, maar wel de laatste reacties. *(Opmerkingen)*

Ik zal het verslag erop nalezen. We moeten natuurlijk absoluut blijven toezien op die besparingen en dat aanbod. U hebt ons ook verzekerd dat die meerjarenbegroting die beheersovereenkomst niet in het gedrang brengt. Dat lijkt me belangrijk. Met minder mensen hetzelfde aanbod en dezelfde kwaliteit maken en brengen, dat is een belangrijke uitdaging.

**De voorzitter:** Minister Lieten heeft het woord.

**Minister Ingrid Lieten:** Men probeert een paar dingen op een hoopje te gooien. Ik zal nog even proberen dat te verduidelijken. Mijnheer Wienen, ik ben het eens met de heer Yüksel: het is niet zo dat het allemaal een fluitje van een cent is. Men heeft me hier gevraagd hoe ver het staat met het besparingstraject, hoe het staat met het sociaal overleg. Ik heb geantwoord

dat dit het meerjarenplan is dat het management heeft opgemaakt en heeft voorgelegd aan de raad van bestuur, die dat heeft goedgekeurd. Daarmee zal men nu naar het sociaal overleg moeten gaan. Het zal zeker en vast veel inspanning en veel flexibiliteit van iedereen vragen om dat meerjarenplan, dat een projectie is van de inkomsten en de uitgaven en de maatregelen die men wil uitvoeren om dat evenwicht te bewaren, ook uit te voeren.

Voor alle duidelijkheid, ik heb hier niet de indruk willen wekken dat dit allemaal een fluitje van een cent zal zijn. Integendeel, het zal veel overleg, bloed, zweet en tranen vergen in de organisatie om dat waar te maken. Is het echter onmogelijk om het meerjarenplan uit te voeren met de bijkomende besparingen, naast het efficiëntietraject dat al was afgesproken in de beheersovereenkomst? Dan heb ik het over de 3 miljoen euro van de niet-indexering en de 1,7 miljoen euro van de 1 procentnorm. Het is niet onmogelijk om dat te doen en toch de beheersovereenkomst uit te voeren. Ik denk dat dit haalbaar zal zijn, en de VRT bevestigt me dat.

Mijnheer Tommelein, u hebt een handige poging gedaan om hier wat mist te spuien over de cijfers. De begroting van de regering is opgemaakt in september, op basis van de indicaties die de VRT toen had over de reclame-inkomsten voor 2013. Toen voorzag ze nog altijd een kleine stijging van die reclame-inkomsten. Dat staat ook zo in de toelichting bij de begroting. Dat was in september. Er gebeurt heel veel op de markt. Ondertussen heeft de VRT niet haar begroting van 2013 bijgesteld, maar een meerjarenbegroting voor de volgende jaren gemaakt. Daarin gaat ze voorzichtigheidshalve uit van een daling van de reclame-inkomsten. Het ene valt natuurlijk niet te vergelijken met het andere. Het ene complementeert het andere, en het ene komt ook na het andere, consecutief. Ik vind het dus goed dat de VRT rekening houdt met een daling van de inkomsten uit reclame, dat ze sowieso voorzorgen neemt zodat haar uitgavenpatroon ook enigszins in reserve daalt. Mochten die inkomsten constant blijven, dan zal de VRT wat meer ruimte hebben om haar besparingsprogramma uit te voeren.

Mijnheer Wienen, ook u hebt geprobeerd bijkomend wat mist te spuien. Er is natuurlijk sprake van verschillende bedragen. Er is de raming van de reclame-inkomsten voor 2013. De VRT schat dat er sprake zal zijn van een kleine verhoging. Dan is er het geraamde bedrag van de reclame-inkomsten voor de volgende jaren. We hebben dan bekeken met welk bedrag de VRT nog boven de drempel zit. Valt ze onder die drempel, dan zal het compensatiemechanisme worden ingeroepen. Dat zijn drie verschillende bedragen, met drie verschillende definities. Het is niet correct om die allemaal op een hoopje te gooien en zo verwarring proberen te zaaien.

Uiteraard zal dit een moeilijke oefening zijn, maar ik wil benadrukken dat het pad dat ik in het begin van deze legislatuur met de VRT ben ingeslagen, een pad van efficiëntieverbeteringen is, dat ervoor moet zorgen dat er geen jaarlijkse tekorten zijn en dat de VRT grosso modo break-even kan afsluiten. Daartoe heeft de VRT al heel wat inspanningen gedaan.

Een ander pad dat we met de beheersovereenkomst zijn ingeslagen, is de beslissing dat de VRT niet moet concurreren met de privézendende om overal de meeste kijkcijfers te hebben. De VRT heeft een publieke opdracht en moet ook inzetten op de moeilijke opdrachten. Ze moet iedereen in Vlaanderen proberen te bereiken. Daarom is onder meer het Ketnetkanaal ontkoppeld, en hebben we de VRT de opdracht gegeven om daar een aantal nieuwe dingen te doen, onder meer ten behoeve van expats en jongeren, die moeilijker te bereiken vallen. Daar blijven we op inzetten. Ik ben er immers echt van overtuigd dat een publieke omroep permanent moet werken aan efficiëntieverbeteringen en ervoor moet zorgen dat ze met een evenwicht afsluit, dat ze geen tekorten mag opstapelen voor de toekomst. Ik ben ervan overtuigd dat ze dat laatste nu niet doet, integendeel.

Ook vind ik dat de VRT zich bijkomend zal moeten onderscheiden van de private omroepen door de complementariteit van haar doelstellingen. Die privéomroepen hebben immers andere doelstellingen. We zullen daar dus blijven op inzetten en samen met deze commissie zal ik dat ook blijven evalueren.

**De voorzitter:** De heer Wienen heeft het woord.

**De heer Wim Wienen:** Minister, ik zou u toch willen aanraden om er met uw kabinet eens over na te denken of het antwoord van de VRT, dat u hier zo mooi komt brengen, wel klopt. *(Opmerkingen van minister Ingrid Lieten)*

Dit klopt van geen kanten. Als u het bijvoorbeeld over reclame-inkomsten hebt, dan hebt u het toch altijd over hetzelfde jaar, over de drempel voor 2013 waar je moet boven zitten. In uw antwoord hebt u gezegd dat men daar op dit moment boven zit. Idem dito met de berekening van de kostprijs van het ontdekkende Ketnet-Canvas, waar collega Verstrepen de rekenoefening voorgedaan heeft. Als u dan een antwoord voorleest van de VRT, waarin cijfers staan van 6,2 en 4,1 miljoen euro voor de ontkoppelingskosten, dan weet je dat het plaatje niet klopt. Ik raad u dus aan, minister, om voordat u naar het parlement komt, na te gaan of het antwoord van de VRT kan kloppen. Dat zou u heel wat vragen en genante momenten besparen.

**De voorzitter:** De heer Tommelein heeft het woord.

**De heer Bart Tommelein:** We kunnen natuurlijk blijven discussiëren over wie gelijk heeft. Dit toont wel aan – en dat is niet alleen gericht aan de minister, maar ook aan de commissievoorzitter – dat een parlamentslid bij een begrotingsbespreking of zelfs een week nadien daarover een relevante vraag om uitleg kan stellen. Voorzitter, dat is helemaal geen pavlovreactie zoals u hebt laten uitschijnen, het is gewoon een vaststelling.

**De voorzitter:** Mijnheer Tommelein, dit betreft de regeling van de werkzaamheden.

**De heer Bart Tommelein:** Nee, het gaat hier over de essentie van de parlementaire democratie, voorzitter. U weigert telkens opnieuw vragen omdat er een reglement bestaat dat u het recht geeft om dat te doen en u politiek gezien probeert om vragen te vermijden. Dat is de realiteit. Nu blijkt, voorzitter, dat dat totaal achterhaald is. De cijfers die de VRT doorgegeven heeft aan de minister, zijn al een aantal weken geleden achterhaald. Voorzitter, denk in de toekomst twee keer na voor u een parlementaire vraag weigert omdat een begroting al besproken is. Dat gaat zo snel dat het absoluut noodzakelijk is dat we vragen stellen.

**De voorzitter:** Mijnheer Tommelein, ik zou willen vragen rustig te blijven. U hebt de tekst van uw vraag zelf aangepast. Indien u zo overtuigd was geweest van uw initiële vraag, dan had u die tekst niet aangepast. *(Opmerkingen van de heer Bart Tommelein)*

Uw oorspronkelijke vraag bevatte geen enkel nieuw element en was gebaseerd op een kort stukje uit een krant. That's it. Ze werd ingediend 24 uur na het afsluiten van het debat over de begroting in onze commissie. Daarna hebben we vernomen dat de VRT, los van de communicatie, een aantal maatregelen heeft genomen in het kader van besparing en efficiëntie. Wat daarin opviel, was de besparing op personeel. Aangezien dit een concreet voorstel was – de minister heeft het net geschetst – van de directie van de VRT aan de raad van bestuur, die vervolgens gemeend heeft dat kenbaar te moeten maken, heb ik onmiddellijk alle vragen die precies daarover gingen, geagendeerd. Meer nog: omdat ik ook wel beseftte dat uw vraag daarin kon worden hernomen, heb ik u de kans gegeven om uw vraag anders te formuleren. We hebben bovendien het volgnummer van uw vraag gerespecteerd, waardoor u als eerste aan bod kwam.

Maar ik ga niet elke week hetzelfde behandelen in de commissie, mijnheer Tommelein. Dat doe ik niet. *(Opmerkingen van de heer Bart Tommelein)*

Het ging wel over hetzelfde. Lees uw oorspronkelijke vraag. Dit heeft absoluut niets te maken met censuur. U knoopt hier grote conclusies aan vast. Bekijk eens het aantal vragen over de openbare omroep in deze legislatuur. *(Opmerkingen van de heer Bart Tommelein)*

Ik zeg u alleen maar dat dat een veelvoud is van in de vorige legislatuur.

**De heer Bart Tommelein:** Dit is toch normaal. U hebt gewoon betere parlementsleden, die hun werk doen. Sommige mensen zeggen dat we in het Vlaams Parlement niks doen, maar wij proberen ons werk te doen. En ik wijs erop dat het artikel in De Morgen wel ging over de commerciële inkomsten. Dat waren dus wel nieuwe elementen, overigens geen dag na de begrotingsbesprekingen, maar een week erna.

Voorzitter, met alle respect en in alle vriendschap, de relevantie van een vraag hangt af van de vraagsteller zelf. Als die vraagsteller zichzelf belachelijk wil maken met totaal onnozele vragen, dan is dat zijn zaak. Ik stel geen onnozele vragen, ik probeer mijn werk te doen als parlements lid.

**De voorzitter:** Mijnheer Tommelein, het reglement – en ik moet mij daarvan bedienen ...

**De heer Bart Tommelein:** U hoeft dat reglement niet te hanteren, u wilt dat hanteren.

**De voorzitter:** Maar neen, mijnheer Tommelein, u zou beter moeten weten. In de praktijk laat ik me altijd heel correct adviseren door de commissiesecretaris, waar ik vervolgens mee overleg, en in alle onafhankelijkheid vel ik dan zelf een oordeel, maar nooit met de beweegreden om iemands parlementair controlerecht te fnuiken. Dat is zeker mijn bedoeling niet, en ook niet de bedoeling van de commissiesecretaris. *(Opmerkingen)*

Daarom geef ik u even mee wat de cijfers zijn, het aantal uren dat er al gedebatteerd is over zeer vergelijkbare thema's. En, neem mij niet kwalijk, maar als ik een aantal van die discoursen hoor, bij een aantal uiteenzettingen had ik een ongelooflijk gevoel van 'dit heb ik al eerder gehoord'.

**De heer Bart Tommelein:** Dat is onze zaak.

**De voorzitter:** Natuurlijk, maar er is een reglement.

**De heer Bart Tommelein:** Ik vind de toepassing van deze reglementen een aanfluiting van de democratie.

**De voorzitter:** Mag ik vragen dit via uw fractie aan te kaarten in het Bureau? Ik kan me alleen maar bedienen van het reglement, en ik probeer dit zo consciëntieus mogelijk te doen.

**De heer Bart Tommelein:** Dat heb ik al gedaan.

**De voorzitter:** De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■

**Vraag om uitleg van de heer Johan Verstreken tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de nieuwe campagne van Music For Life**  
- 297 (2012-2013)

**De voorzitter:** De heer Verstreken heeft het woord.

**De heer Johan Verstreken:** Collega Tommelein, er worden regelmatig vragen van mij uitgesteld. Dan worden ze omgezet naar schriftelijke vragen, en dan lezen we later het antwoord.

Nu, in september kondigde Studio Brussel aan dat de nieuwe Music For Life-campagne wil sensibiliseren rond dementie. Aangezien het Glazen Huis zijn deuren vorig jaar definitief sloot, zal de campagne er iets anders uitzien. Studio Brussel riep de mensen alvast op om vooral geen centen in te zamelen. "Er is al genoeg geld voor onderzoek naar de ziekte, we willen vooral het taboe doorbreken", klonk het bij de zender.

Deze uitspraak choqueerde professor Christine Van Broeckhoven, een wereldautoriteit in onderzoek naar alzheimer. Ze vroeg om bij de actie op zijn minst het rekeningnummer van de

Stichting Alzheimer Onderzoek mee te geven, maar kreeg naar verluidt nooit antwoord van Studio Brussel. Daarop besliste de professor om samen met de Stichting Alzheimer Onderzoek haar eigen campagne 'Vecht mee tegen alzheimer' uit de grond te stampen.

Minister, klopt het dat Studio Brussel heeft opgeroepen om geen geld in te zamelen voor onderzoek naar dementie? Staat u achter deze uitspraak? Music For Life zal voor de campagne samenwerken met het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen. In welke mate wordt er ook samengewerkt met de Stichting Alzheimer Onderzoek?

**De voorzitter:** Minister Lieten heeft het woord.

**Minister Ingrid Lieten:** Het klopt inderdaad dat Studio Brussel met een nieuwe campagne voor Music For Life niet meteen opteert voor een klassieke fundraising.

Op 14 september maakte Studio Brussel zijn nieuwe solidariteitsactie bekend, waarbij hij dementie onder de aandacht wil brengen. In zijn communicatie maakt Studio Brussel duidelijk dat hij dit jaar niet opteert voor klassieke geldinzameling, maar voor een solidariteitsactie waarbij de nadruk op sensibilisering en het doorbreken van het taboe rond dementie wordt gelegd. Studio Brussel neemt daarbij geen standpunt in over de relevantie van verschillende disciplines binnen dementie.

De VRT heeft overleg gehad met alle vertegenwoordigers van de sector dementie: het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen, de Stichting Alzheimer Onderzoek en de Vlaamse Alzheimer Liga. In de aanloop naar Music For Life en tijdens de actieweek zelf, zal er ook redactioneel aandacht worden besteed aan al deze partners. Studio Brussel zal steun betuigen aan deze organisaties door informatie over de verschillende partners te geven en door ook hun rekeningnummers bekend te maken.

De campagne van Music For Life zal beperkte opbrengsten genereren die onder de partners zullen worden verdeeld. Meer details over de sensibiliseringscampagne zullen in de loop van de volgende dagen bekendgemaakt worden door de VRT.

**De voorzitter:** De heer Verstreken heeft het woord.

**De heer Johan Verstreken:** Mag ik ook begrijpen dat er dit jaar, zoals aangekondigd in de pers, geen Glazen Huis komt zoals in de formule die we kennen uit het verleden? Misschien komt er wel een andere marketingmachine om de radiozender te ondersteunen? We zullen zien.

**Minister Ingrid Lieten:** Ik zie het een beetje anders en ik heb er ook dubbele gevoelens bij. Ik vind het onderwerp dementie heel goed en heel gepast. Ik betreur ook een beetje dat Studio Brussel zijn kracht om een grote geldinzameling te doen, nu niet inzet, want ook in het kader van dementie zijn er heel wat initiatieven die extra middelen kunnen gebruiken. Ik begrijp het ook wel. Het is aan de VRT- en Studio Brussel-redactie om zelf voor een stukje te bepalen waar ze voor kiezen. Ze hebben er nu voor geopteerd om vooral een thema onder de aandacht te brengen, om daar rond te sensibiliseren en om veel meer de nadruk te leggen op informatie geven en minder op het inzamelen van geld. Ongetwijfeld zal ook dat binnen de VRT na het aflopen van de actie verder geëvalueerd worden en zal er ook binnen de VRT gekeken worden of dit al dan niet de juiste weg is.

**De heer Johan Verstreken:** Het ene sluit het andere dus niet uit.

**De voorzitter:** De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

**Vraag om uitleg van de heer Bart Tommelein tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de procedure voor het nieuwe VRT-gebouw**  
**- 360 (2012-2013)**

**De voorzitter:** De heer Tommelein heeft het woord.

**De heer Bart Tommelein:** Voorzitter, minister, de problematiek van het omroepgebouw werd hier reeds herhaaldelijk aangehaald, maar de laatste keer dat we er met u van gedachten over wisselden, ligt ondertussen al een half jaar achter ons. Het is dus tijd voor een update van de informatie. Dit is immers een dossier dat niet al te lang meer mag aanslepen.

Dat de deadline van 30 juni 2012 die in de beheersovereenkomst was opgenomen, ondertussen compleet onrealistisch bleek, weten we al, maar we weten nog altijd niet welke timing er wel wordt vooropgesteld.

De VRT heeft drie studies uitgevoerd: een verfijning van de behoeften die de VRT heeft vooropgesteld bij een nieuw bouwprogramma, een studie naar de valorisatie van de bestaande omroepsite en een studie naar de stedenbouwkundige aspecten van de nieuwbouw op dezelfde site aan de Reyerslaan. Deze studies zijn al sinds eind vorig jaar, begin dit jaar afgerond en hebben geleid tot een vergelijkend dossier dat aan de raad van bestuur werd voorgelegd. Daarop kwam er een advies of een aanbeveling van het bestuur, en deze aanbeveling vertoonde een duidelijke voorkeur voor nieuwbouw, liefst in Brussel.

Verder onderzoek was nog nodig en daarom werden het afgelopen jaar een drietal zaken verder uitgewerkt. Ten eerste is er het zogenaamde ‘tweede scenario’ waarbij gebouwd werd op de huidige site, alhoewel het niet geheel duidelijk is wat in de eerste studie niet werd onderzocht door het bureau. Ten tweede ging het over de afstemming met de Radio Télévision Belge Francophone (RTBF) over juridische en technische zaken bij een valorisatie van het huidige gebouw, dat is een verder onderzoek van de studie van Euro Immo Star. Ten derde wordt een onderzoek gevoerd naar eventueel geschikte locaties. De moederholding van Euro Immo Star is daar trouwens ook bij betrokken en schoof de sites aan het Mechelse station en aan het Brusselse Zuidstation naar voren.

Over dat laatste element, het zoeken naar geschikte locaties, hebben wij bijkomend wat informatie via een krant mogen vernemen – dat is nu eenmaal vaak zo, nietwaar, voorzitter.

Op 17 november hebben een tiental bedrijven een toelichting mogen geven bij een vijftiental locaties die door hen naar voren waren geschoven om de nieuwe omroep te huisvesten. Meer dan een informatiesessie was het blijkbaar niet, want naar verluidt wordt pas op 4 januari een eerste echt dossier verwacht. Dan nog zullen het geen dossiers zijn waar een definitief bouwproject of prijsofferte in is opgenomen. Het gaat nog maar louter over een ‘concept’. De bedoeling is om daarna enkele kandidaten te selecteren die in een soort concurrentiedialoog een meer uitgewerkt project moeten aanpakken.

Minister, bedrijven die willen intekenen op het uitwerken van een dergelijk project, zullen daarvoor geld op tafel moeten leggen: het zal immers gepaard gaan met talrijke dure studies en onderzoeken vooraleer een goed plan tot stand kan komen. Alleen weet geen enkel bedrijf of er uiteindelijk voor een nieuwbouw of een nieuwe locatie zal worden gekozen, want daarover werd nog geen enkele formele beslissing genomen. De twee andere scenario’s zijn met andere woorden officieel nog altijd niet van tafel. Er is enkel een aanbeveling van de raad van bestuur, maar er is nog geen enkele beslissing. Op die manier is het voor een private onderneming vrij moeilijk om geld te investeren in een project waarvan niemand weet of er uiteindelijk voor gekozen zal worden.

De voorzitter van de raad van bestuur vertelde ons in juli dat de VRT de opdrachtgever is. De VRT legt met andere woorden alle onderhandelingscriteria vast. Zo moet het complex op

maximaal 30 minuten van de Wetstraat liggen, moet er een groot station op 3 kilometer afstand liggen en mag het complex maximaal 50.000 vierkante meter groot zijn. Op zich heb ik daar geen probleem mee, maar volgens de beheersovereenkomst zal het de Vlaamse Regering zijn die uiteindelijk de beslissing moet nemen. Oosterweel, Uplace, Schipdonk, het onderwijs en enkele andere dossiers, doen ons alvast het ergste vermoeden.

De voorzitter vertelde ook dat de VRT het prijskaartje van het gebouwendossier volledig binnen de eigen begroting zal opnemen. Als we vandaag opnieuw over besparingen spreken, stelt zich automatisch de vraag of dit wel haalbaar is. Zal de VRT met andere woorden zelf kunnen blijven instaan voor een nieuw of een vernieuwd gebouw? Of zal uiteindelijk de Vlaamse Regering – en misschien zelfs de volgende – met de financiële gevolgen geconfronteerd worden?

De VRT kent vandaag drie reservefondsen waarvan één volledig aan onderzoek en innovatie moet worden gewijd. Daar zit na 2012 trouwens niet bijzonder veel geld meer in. Een tweede reservefonds verzamelt geld via de verkoop van bestaande activa zoals de grond in Wolvertem. De schulden van het TOM-project werden hiermee zonder veel problemen gefinancierd, maar een deel wordt ook voorbehouden voor digitale archiveringsprojecten. En dan is er nog het gewone reservefonds dat eind vorig jaar een kleine 36 miljoen euro bedroeg. Wij zijn dan ook geïnteresseerd in het financiële plaatje van een nieuw omroepgebouw.

Minister, kunt u toelichting geven bij de procedure die de laatste zes maanden en de komende maanden werd en zal worden gevolgd? Met andere woorden: wat is de timing?

De VRT is de opdrachtgever die de onderhandelingscriteria vastlegt. Wat is dan nog de taak van de Vlaamse Regering? Wanneer, op welk ogenblik in de procedure, zullen u als minister en de Vlaamse Regering een definitieve beslissing nemen inzake de keuze voor een van de drie scenario's?

Wat is de stand van zaken bij de verdere afstemming met de Franstalige collega's van de RTBF over de valorisatie van de huidige site? Zijn er al problemen op juridisch of technisch vlak?

In welke mate is nieuwbouw op de huidige locatie nog mogelijk?

Kan de VRT, gezien de bijkomende besparingen, nog steeds garanderen dat de nieuwe huisvesting binnen de eigen begroting mogelijk is?

**De voorzitter:** De heer Vandaele heeft het woord.

**De heer Wilfried Vandaele:** Voorzitter, de heer Tommelein heeft zich daarnet dik gemaakt – nu ja, grote moeite moet hij daar niet voor doen – over het feit dat een van zijn vragen over de reclame-inkomsten van de VRT onontvankelijk werd verklaard.

Mijnheer Tommelein, ik heb hierover ook een vraag om uitleg ingediend, weliswaar in de buurt van de begrotingsbespreking, en die werd niet aanvaard. Die van u wel, ik voel me dus bijzonder gediscrimineerd. Maar hoort u mij daarover klagen? Neen. Ik laat dat over aan de wijsheid van de voorzitter en meer nog aan de wijsheid van zijn ervaren gids, de commissiesecretaris.

**De heer Bart Tommelein:** U bent dan ook een slaafs meerderheidslid. *(Gelach)*

**De heer Wilfried Vandaele:** U bent dat op andere plaatsen ook, collega.

**De voorzitter:** Mijnheer Vandaele, ik durfde ze niet meer te weigeren, ik ben bang van de vele twitterberichten.

Mijnheer Tommelein, u moet weten dat de vraag zoals ze gesteld is, volgens het Reglement strikt genomen valt onder 'vragen om een stand van zaken', en dat gebeurt in de regel schriftelijk.

**De heer Wilfried Vandaele:** U bent veel te goed, voorzitter. Voor de heer Tommelein kent uw goedheid geen grenzen. Hij heeft duidelijk een streepje voor. Ik weet niet hoe dat komt, ik stel het alleen maar vast.

Mijn vraag gaat over het bericht van de RTBF. Die omroep is blijkbaar niet zonder kleerscheuren uit de begrotingsoefening van de Franse Gemeenschap gekomen. De dotatie zal minder stijgen dan de inflatie. De RTBF moet dus ook op zoek gaan naar bijkomende financieringsmiddelen. De media vertelden ons toen dat er twee mogelijkheden waren: verkoop van het zenderpark, zoals de VRT al eerder heeft gedaan, of verkoop van het gebouw aan de Reyerslaan. De RTBF kijkt uit wat de VRT gaat doen. Ik had toen een paar vragen die nog actueel zijn. De heer Tommelein heeft ook nieuwe elementen aangebracht. Wat is de stand van zaken?

Speelt de discussie bij de RTBF een rol? Beïnvloedt dat op een of andere manier het denken bij de VRT of bij de regering? U zult een beslissing moeten nemen.

De Vlaamse overheid zoekt in Brussel nieuwe huisvesting voor ambtenaren. Het Boudewijngebouw wordt verlaten. Liggen daar dwarsverbindingen met het dossier van de VRT-huisvesting?

**De voorzitter:** De heer Wienen heeft het woord.

**De heer Wim Wienen:** Voorzitter, het dossier van de herhuisvesting is intussen een heel kluwen geworden, terwijl we in het begin met een eenvoudige studie zaten die moest onderzoeken of de VRT ging blijven in het omroepgebouw en het zou renoveren, of er een nieuwbouw zou komen aan de Reyerslaan of dat men zou verhuizen naar een andere locatie, naar een nieuwbouw of een bestaand gebouw. Dat waren de drie opties.

Nu is – denk ik toch – er al wat witte rook uit de schouw gekomen. De VRT heeft laten weten dat een renovatie financieel niet haalbaar is en ook niet interessant. Een nieuwbouw aan de Reyerslaan stuit op het probleem van ruimtelijke ordening. We zouden moeten rekenen op de welwillendheid van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest om daar iets aan te wijzigen. Het leek me een eenvoudige oefening te worden, maar dat is dus niet het geval.

De heer Vandaele haalt de RTBF aan. Dat is inderdaad heel belangrijk. Als de VRT gaat financieren uit eigen middelen om die nieuwbouw te bekostigen, moet zij niet enkel haar reservefondsen aanspreken, maar moet ze ook kunnen rekenen op de valorisatie van het huidige omroepgebouw. We kunnen ervan uitgaan dat die valorisatie weinig of niets zal zijn als ook de RTBF daar niet weggaat. Geen enkele projectontwikkelaar zal geïnteresseerd zijn in het gebouw dat er nu staat en dat de hoogste energiekosten van heel Brussel heeft. Dat gebouw is echt niet energie-efficiënt. Als er geen akkoord komt met de RTBF, valt ook de valorisatie in het water.

Dit is een heel problematisch dossier aan het worden. Ook voor de financiële gezondheid van de openbare omroep is het belangrijk dat er snel voortgang wordt gemaakt. Ondertussen blijft, alle efficiëntiemaatregelen ten spijt, die huisvesting een erg grote kost voor de VRT. Daarom ben ik natuurlijk geïnteresseerd in die mogelijkheid. Zijn er gesprekken met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest om het ruimtelijkeordeningskader aan te passen? Anders moet men sneller vooruitgaan, en de eerste twee opties die men in het begin had, gewoon schrappen. Ik denk dat bekwame spoed nodig is.

**De voorzitter:** De heer Yüksel heeft het woord.

**De heer Veli Yüksel:** Voorzitter, uiteraard kijk ik met veel belangstelling uit naar het antwoord.

We hebben het tijdens de begrotingsbespreking kort gehad over het financiële plaatje. Minister, u hebt toen gezegd dat het budgetneutraal zal blijven. Daarmee is een vraag van de heer Tommelein beantwoord, tenzij u nu andere informatie hebt.

Het gebouw is inderdaad uitgeleefd. Maar door heel die procedure krijg ik de indruk dat men dit belangrijke project op de lange baan schuift. Er is een concurrentiële dialoog. Drie of vier bedrijven die met verschillende voorstellen zouden komen, zouden op termijn ook worden gevraagd om samen te werken. Ik las in *De Tijd*, een degelijke krant: “Ondanks de grote belangstelling is er veel scepsis bij de deelnemers.”

Er zijn twee, drie concrete situaties. Blijft men gaan voor Brussel en de huidige locatie? Wil men dit op de lange baan schuiven door de zaken nodeloos te rekken? Minister, kunt u daar duidelijkheid over verschaffen?

**De voorzitter:** Minister Lieten heeft het woord.

**Minister Ingrid Lieten:** Collega's, ik zou niet graag hebben dat men de zaak op de lange baan schuift. Dat is niet verantwoord, alleen al voor de kwaliteit van de werkomgeving van het personeel, de hoge energiekosten en de inefficiëntie. Ik zie geen enkele reden om het op de lange baan te schuiven. Daar zal ik over waken.

Het gaat natuurlijk wel om een complex dossier: juridisch en financieel. De wet op de overheidsopdrachten speelt een rol. In zo'n complex dossier moet elke stap zorgvuldig worden gezet. Ik zal u een overzicht geven van de stappen die gezet zijn tot nu toe.

De minimale selectiecriteria werden goedgekeurd in de vergadering van de raad van bestuur van 2 juli 2012 en door de VRT op 12 juli 2012 gepubliceerd in een officiële aankondiging van de opdracht via het Bulletin der Aanbestedingen en het Europese Publicatiebureau. Het gaat om de selectiecriteria voor de kandidaten die willen meedoen aan het proces. Er werd een oproep gedaan voor enerzijds kandidaten die de aankoop van een grond wilden aanbieden en anderzijds voor kandidaten die de realisatie van een nieuwe huisvesting via een project wilden realiseren. De VRT koos ervoor om inderdaad gebruik te maken van de concurrentiegericht dialoog, die een nieuwe procedurele wetgeving op de overheidsopdrachten mogelijk maakt. Daarbij kan de VRT in een eerste fase met de geïnteresseerde kandidaten die zich hebben aangemeld en die aan de selectiecriteria voldoen, dialogeren – in de juridische betekenis van het woord – over oplossingen die de markt te bieden heeft, vooraleer een definitief bestek wordt opgemaakt. De kandidatuurstellingen, conform die aankondiging, moesten ten laatste op 14 september 2012 worden ingediend. De raad van bestuur heeft al op 22 oktober 2012 beslist om de piste ‘aankoop van grond’ te verlaten. Er is dus al heel snel een beslissing genomen. Er wordt gestart bij een brede waaier van mogelijkheden en naargelang de inzichten duidelijker worden, neemt men deelbeslissingen.

De raad van bestuur heeft ook beslist tot het opstarten van de dialoof fase door de goedkeuring van de dialoogleidraad. Die beschrijft hoe de dialoog zal lopen en wat de rechten en de plichten van eenieder zijn. Zo weten de bedrijven die deelnemen aan de dialoog in welk spel ze meespelen. De minimale eisen voor de projecten, de gunningscriteria en het behoefteprogramma werden ook vastgelegd. Die beslissing is dus al genomen door de raad van bestuur.

Op 17 november 2012 werden de kandidaten in een toelichtingsvergadering op de hoogte gebracht van die dialoogleidraad en van het verdere verloop van de procedure. Voor veel kandidaten is het de eerste maal dat ze in zo'n procedure van concurrentiële dialoog terechtkomen.

Op 4 januari 2013 wordt van de kandidaten verdere input verwacht. Daarna zal met elk van hen de dialoog worden gestart in het kader van de eerste dialoof fase. De procedure voorziet daarna in verdere thematische dialoog rondes met de verschillende projectindieners.

Collega's, die procedure heeft voor- en nadelen. We zijn in een fase waarin we onvoldoende informatie hebben om een definitief bestek te kunnen schrijven dat rekening houdt met wat de markt allemaal zou kunnen aanbieden. Daarom heeft men ervoor gekozen om eerst de concurrentiegericht dialoog te organiseren. Zo kan men, volgens de wet op de overheidsopdrachten, meer informatie krijgen van de indieners. Dan kan men, op basis van

die informatie, een definitief bestek goedkeuren en elke indiener de kans geven om op basis daarvan een concreet voorstel in te dienen. Deze keuze heeft de raad van bestuur van de VRT gemaakt en wij eerbiedigen die keuze. Het zijn heel duidelijk de VRT, de raad van bestuur en het management die als projecteigenaar voor hun eigen huisvesting de procedures leiden.

Uiteraard werd de afspraak gemaakt dat de VRT ons op de hoogte zou houden over de voortgang van het dossier en dat ze daarbij rekening houdt met de bezorgdheden van zowel dit parlement als die van de regering. Een van die bezorgdheden is dat we ervoor zorgen dat het een state-of-the-artgebouw wordt en dat het overeenstemt met de regelgeving van de Vlaamse overheid. Een andere bezorgdheid is dat men dit kan blijven doen op een budgetneutrale manier. Dat is ook altijd de uitgangspositie geweest van de Vlaamse Regering. We zullen die bezorgdheden zeker verder blijven bewaken.

Een ander aspect dat in het project ook meespeelt, is de positie van de RTBF. De directies van de VRT en de RTBF hebben ondertussen al meerdere keren overlegd over dit huisvestingsdossier. De VRT en de RTBF kwamen overeen dat als de VRT haar nieuwbouwproject zou kunnen realiseren op de site aan de Reyerslaan, dit zou gebeuren los van de infrastructuur van de RTBF. Momenteel onderzoekt de VRT samen met de RTBF hoe het huidige Reyerscomplex inderdaad optimaal zou kunnen worden gevaloriseerd. Daartoe is een taskforce opgericht met de Vlaamse bouwmeester, de Brusselse bouwmeester, het kabinet van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, dat effectief een belangrijke stem heeft in het vergunningentraject, het Agentschap voor Territoriale Ontwikkeling, de RTBF en de VRT. Zij proberen samen te bekijken hoe dat terrein kan worden geoptimaliseerd en hoe de valorisatie mogelijk zou zijn indien men die site toch zou verlaten.

De nieuwbouw op de huidige site is nog mogelijk, maar het moet stedenbouwkundig vergunbaar zijn. De valorisatie van het resterende deel van het omroepcentrum moet het financieel toelaten en moet in overeenstemming kunnen worden gebracht met de krachtlijnen en behoeften die de VRT heeft beschreven, nodig heeft en oplegt aan haar toekomstige infrastructuur.

In het rapport van januari 2012 is de VRT tot de conclusie gekomen dat ze het bouwprogramma kan financieren door én de valorisatie van de Reyerssite of een deel van de Reyerssite, én de verwachte besparingen op de operationele kosten die bij de nieuwbouw een veelvoud lager zouden zijn dan de huidige operationele kosten – denk maar aan energie, onderhoud en beveiliging.

De VRT engageerde zich er ook op basis van dit rapport toe om bij constant beleid qua opdracht en financiering de kosten van nieuwe huisvesting op te vangen zonder een dotatieverhoging, met dien verstande dat de opbrengsten uit de valorisatie van de Reyerssite dan ook effectief gestort zouden kunnen worden in een apart reservefonds en aangewend zouden kunnen worden door de VRT om het hele plaatje rond te maken. Dat blijft ook het standpunt van de Vlaamse Regering.

Collega's, ik heb jullie een overzicht gegeven van waar we staan, maar ook van het traject dat nog afgelegd moet worden. Ik ben graag bereid om hier de komende maanden regelmatig een stand van zaken over te geven.

**De voorzitter:** De heer Tommelein heeft het woord.

**De heer Bart Tommelein:** Minister, dat de deadline die in de beheersovereenkomst stond, niet realistisch is, wisten we ondertussen al. Er staan zoveel dingen in de beheersovereenkomst die niet echt realistisch zijn.

Ik dank u voor het antwoord. Wat mij betreft, is het allemaal vrij duidelijk. Het blijft natuurlijk een keuze die gemaakt wordt om heel langzaam te gaan, zodat men dan minder snel concrete stappen vooruit kan zetten. Dat is de beslissing van de raad van bestuur. Ik kan alleen maar vaststellen dat men bij de plannen blijft dat de VRT, zelfs met de bijkomende

besparingen, zelf de verantwoordelijkheid opneemt voor de eigen huisvesting. Bij dezen zijn mijn vragen op dat vlak beantwoord.

**De voorzitter:** De heer Wienen heeft het woord.

**De heer Wim Wienen:** Het ligt misschien aan mijn karakter, minister, maar ik heb er momenteel weinig vertrouwen in. Men heeft voor de concurrentiegerichtte dialoog gekozen, omdat men over onvoldoende info beschikt. Dat maakt dat je onderhandelt en dialogueert met heel veel onbekenden. Maar men had al meer duidelijkheid kunnen hebben dan op dit moment mogelijk was, als men knopen had doorgehakt wanneer dat kon en moest gebeuren. Dat is het probleem dat ik ermee heb.

Als we op de Reyerssite bouwen, zal het los van de RTBF zijn, zegt men. Maar vergeet dan niet dat je een gedegen valorisatie van de VRT-gebouwen van je gebouw in het gevaar brengt. Die valorisatie is net essentieel bij het financieren van je nieuwe project. Dat is het grote probleem. Met die reserve van 36 miljoen euro ga je geen nieuw omroepgebouw neerzetten. Dat weten we allemaal. Die valorisatie zal essentieel zijn, en die kun je niet doen zonder de RTBF.

Men had in de gesprekken met de collega's uit de Franse Gemeenschap misschien wat meer druk op de zaak kunnen zetten, om erop te wijzen dat dit een noodzakelijk iets is.

**De voorzitter:** De heer Vandaele heeft het woord.

**De heer Wilfried Vandaele:** Minister, ik dank u voor de stand van zaken. Het wordt een kluwen, dat op den duur steeds indrukwekkender wordt. Ik hoop alleen dat de VRT daar met u nauw over overlegt. Het is een beetje een vreemde manier van werken, maar het staat zo in de beheersovereenkomst: de VRT zet het voortraject uit en bereidt alles voor, maar de regering zal dan uiteindelijk moeten beslissen.

Terwijl de discussie bezig was, dacht ik op een bepaald moment: misschien moeten we terug naar Flagey. *(Gelach)*

**De heer Wim Wienen:** Ik wil toch nog even opmerken dat de optie van een nieuwbouw aan de Reyerslaan op dit moment nog altijd niet vergunbaar is.

**De voorzitter:** Minister Lieten heeft het woord.

**Minister Ingrid Lieten:** Collega's, we moeten de voorgeschiedenis van dit dossier correct voor ogen houden. De VRT heeft verschillende rekenoefeningen gemaakt. Hoeveel vierkante meter is er nodig? Wat zou het kosten om die ergens in Brussel in een nieuw project te realiseren? Wat zou dat kosten op de Reyerssite? Die kostprijzen zijn niet hetzelfde, want op de Reyerssite zou men een aantal zaken kunnen recupereren die men op een andere site wel opnieuw zou moeten bekostigen. Vervolgens heeft men berekend wat de opbrengsten zouden kunnen zijn uit de verkoop van de Reyerssite.

Op dat moment, mijnheer Wienen, was er nog geen sprake van de RTBF. De VRT heeft die oefeningen gemaakt, volledig vanuit haar eigen behoeften, ervan uitgaand dat de RTBF bleef zitten waar ze zit. Men heeft er dus rekening mee gehouden dat men niet de hele site in een-twee-drie zou kunnen valoriseren.

Men heeft ook berekend wat de minderausgave zou zijn op het vlak van energie, onderhoud, de levensduur van het gebouw. Op basis daarvan heeft men uiteindelijk beslist dat men naar een nieuwbouw zou willen gaan en dat de kostprijs voor renovatie te hoog was. Dan pas kwam de discussie over een nieuwbouw op deze site, dan wel op een andere site, en over de vraag of men zelf grond zou kopen, daar een architect voor aanstellen en zelf bouwheer zijn, dan wel zou werken met een projectaanpak, waarbij een promotor zorgt voor de grond, de bouw en dergelijke. Men heeft intussen twee opties uitgesloten: men gaat niet renoveren en men gaat niet zelf grond kopen en een project doen. Alle andere opties worden nog met elkaar vergeleken.

Ik wil benadrukken, collega's, dat dit over zeer veel geld gaat. Het is dus ook nodig dat men met de nodige zorgvuldigheid de verschillende keuzes afweegt. Het gaat bovendien om een overheidsinstantie, en dus moet ook de concurrentie volledig kunnen spelen. Die spelregels moeten met de nodige zorgvuldigheid worden gevolgd.

Dat traject wordt geleid door de VRT, mijnheer Vandaele, maar wij hebben daar geregeld overleg over, ook binnen de Vlaamse Regering, om de voortgang van het proces te volgen.

**De heer Wim Wienen:** Ik wil even nog wat verduidelijking. Indien ik het antwoord van de minister goed heb begrepen, waren de berekeningen met betrekking tot de valorisering van het gebouw volledig losgemaakt van de situatie van de RTBF. De prognose betreffende de valorisering leverde een bedrag op dat, indien de RTBF bleef, budgetneutraal bleef.

**Minister Ingrid Lieten:** Nadien heeft de RTBF vernomen dat die plannen bestonden. De RTBF heeft ook een aantal huisvestingsproblemen en heeft aangeboden eens na te gaan of beide organisaties samen iets konden doen. Het kan dan gaan om samen bouwen of om samen valoriseren. Die gesprekken zijn in elk geval nog gaande.

**De voorzitter:** De heer Yüksel heeft het woord.

**De heer Veli Yüksel:** Het gaat hier om een complex gegeven. We zijn er allemaal bij gebaat indien de timing wordt gehaald. Ik hoop dat de Vlaamse Regering en de bevoegde minister hun gewicht in de schaal leggen om de dialoog met de partners te kunnen voeren.

**Minister Ingrid Lieten:** Dat doe ik niet.

**De heer Veli Yüksel:** Ik bedoel natuurlijk gesprekken met de mensen waarmee de minister moet praten.

Wanneer zal het gedeelte betreffende de VRT afgehandeld zijn? Wanneer zal het dossier op de tafel van de Vlaamse Regering of van de minister liggen?

**Minister Ingrid Lieten:** Ik wil nog iets duidelijk maken. Ik kom niet tussenbeide. De VRT volgt de wet op de overheidsopdrachten en managet heel dit proces. De VRT heeft een team aangesteld. Die mensen voeren de gesprekken en de onderhandelingen. Ik kom op geen enkele wijze tussenbeide.

Ik zal navragen wat de actuele timing is. Er is een procestiming uitgewerkt. Ik heb die informatie hier al eens naar voren gebracht. Ik zal navragen of ondertussen vertraging is opgelopen. Ik zal de timing inzake de processtappen aan de commissieleden bezorgen.

**De heer Veli Yüksel:** Ik wil even ingaan op wat de heer Wienen net heeft verklaard. Volgens hem zou het niet mogelijk zijn op de Reyerssite te bouwen. In dit verband lijken contacten op het hoogste niveau me noodzakelijk. Ik denk dan onder meer aan contacten met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Zijn die contacten er? Wat zijn de resultaten?

**Minister Ingrid Lieten:** Mijnheer Yüksel, ik kan u verzekeren dat minister-president Peeters en ikzelf al contacten hebben gehad met het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Iedereen is zeer gemotiveerd om de VRT op die site te houden. De gesprekken lopen. Ik heb daarnet al de samenstelling van de werkgroep overlopen. We kijken, samen met onder meer de Vlaams Bouwmeester en de Brussels Bouwmeester, naar de stedenbouwkundige aspecten, naar de omgeving en naar de mogelijkheden. Iedereen levert inspanningen. We moeten natuurlijk hopen dat we ook resultaten zullen boeken. Dat kan ik momenteel nog niet echt inschatten.

**De voorzitter:** De vraag om uitleg is afgehandeld.

■